

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Welzijn, Cultuur en Sociaal Beleid, gehouden op woensdag 19 november 2008 van 08.45 uur tot 14.45 uur in de Statenzaal van het Provinciehuis te Groningen.

Aanwezig: mw. L. Veenstra (voorzitter, SP), dhr. H.J. Flokstra (SP) mw. S.J.F. van der Graaf (ChristenUnie), mw. O.G. Hartman-Togtema (VVD), dhr. S.J. Krajenbrink (CDA), mw. F. Mete (PvdA), dhr. R. Sangers (SP), mw. K.R. Schraagen (VVD), mw. J. Siersema-Venema (GroenLinks), mw. G van der Sluis-Huisman (ChristenUnie), dhr. H.J.B. Spoeltman (PvdA), mw. F. Stavast (GroenLinks), dhr. H.T. Stavenga (PvdA), dhr. J.D de Vries (burgercommissielid D66), mw. A.C.M. de Winter-Wijffels (CDA, vicevoorzitter), dhr. T.J. Zanen (PvhN).

Niet aanwezig: mw. A.A.H. Hazekamp (PvdD), dhr. G. de Vey Mestdagh (D66).

Voorts aanwezig: dhr. P.M. de Bruijne (gedeputeerde), dhr. J.C. Gerritsen (gedeputeerde), mw. A.L. Meeske (secretaris), mw. H. Baartman (Verslagbureau Groningen).

1. Opening en mededelingen

De **vicevoorzitter** opent de vergadering. Mw. Veenstra zal later weer haar plaats innemen. Dhr. De Bruijne begint deze vergadering met een presentatie over jeugdzorg.

Presentatie over Jeugdzorg

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) wil de commissie informeren over de tussenbalans. Aan het begin van het jaar is een aantal vragen gesteld over hoe men verder zou moeten met zowel jeugdzorg als het zorgaanbod. Los van toegezonden rapportages is het goed om in deze presentatie wat in te zoomen op een aantal punten. Er staat een belangrijk jaar aan te komen. Er zullen enorme slagen gemaakt moeten worden om dat te bereiken wat de provincie in het bestuursakkoord met het Rijk heeft beloofd: het leveren van dusdanige prestaties dat de wachtlijsten op zorg langer dan negen weken eind volgend jaar verdwenen zijn, dat de doorlooptijden zijn versneld, dat er geen wachtlijst AMK meer is. Eerst even een stukje terug naar het verleden: waar komen we vandaan? De wet op de jeugdzorg is in 2005 ingevoerd. Het traject dat daarna is ontstaan is

niet zonder slag of stoot verlopen. Daar zit men nog steeds in. De nieuwe wet leverde een scheiding op tussen de indicatiestelling en de

uitvoering van zorg. Dat werd in het veld niet met ongedeelde genoeg ontvangen, die stelselwijziging. Er waren twee bewegingen: het uitvoerend veld, de zorgaanbieders moesten er erg aan wennen dat er een wettelijk indicatieorgaan kwam dat uiteindelijk ook ging over hoe de zorgaanbieder de zorg zou moeten verlenen, hoe lang en in welke mate, welke aard. Dat was wennen. De provincie kreeg toen een heel belangrijke rol. De wettelijke taken van de provincie: het vraaggericht organiseren, iedere jongere die een beroep doet op jeugdzorg heeft daar recht op. Er moet een centrale toegang zijn tot de jeugdzorg, dat is BJZ. Er moet gewerkt worden aan samenhang in de keten. Er moet een duidelijk provinciaal beleidskader zijn van waaruit gewerkt wordt. Op die wet moet beleid gemaakt worden. Er moet zorgaanbod ingekocht worden. Daar zit een stukje marktwerking: meerdere zorgaanbieders waar je de zorg inkoopt. Kortom: op het bord van de provincie werd neergelegd: regie, planning en financiering van de jeugdzorg. Dat had behoorlijk wat aanpassingsproblemen om het in het veld goed voor elkaar te krijgen. Al vrij snel ontstonden er problemen die leidden tot de nota: Samen Sterk (2007). Hoe de problemen aan te pakken? De problemen waren divers.

De sturing vanuit de provincie kwam niet goed op gang.

De informatievoorziening, wat is vraag, wat is aanbod, wat is de problematiek, die informatie was onvoldoende.

De vraaggerichte zorg te organiseren was niet eenvoudig. De *switch* van aanbod naar vraaggericht was moeilijk.

Aansluiting jeugdzorg-jeugdbeleid. Jeugdbeleid door gemeenten uitgevoerd, preventief, van de jeugdzorg en de aansluiting met het provinciale veld waren niet goed op elkaar aangesloten.

Samenwerking binnen de keten. In 2006 waren er rondetafelgesprekken georganiseerd waarbij het veld gevraagd werd wat zij tegenkwam aan knelpunten.

Financiering. De vraag naar jeugdzorg nam buitenproportioneel toe.

Functioneren BJZ. Vanuit de politiek werden vragen gesteld over effectiviteit, *efficiency*, de aansluiting naar de zorgaanbieders, de indicatiestellingen, ongenoegen vanuit het veld.

Strategie provincie (2007/2008). De hoofdlijn was en is dat het Rijk verantwoordelijk is voor voldoende financiering BJZ en zorgaanbod. De provincie heeft de wet om uit te voeren, de middelen zullen van het Rijk moeten komen.

De provincie investeert met autonome middelen, maar wil dat vooral in de keten. Dat zal op termijn voordeel opleveren voor de provinciale inzet van middelen.

Behaalde resultaten. Wat is er van Samen Sterk terecht gekomen? De eigen provinciale organisatie is versterkt. Er is een sturingsnotitie geweest. Binnen dit huis is er qua beleidsontwikkeling en aansturing menskracht nodig die capaciteit en kwaliteit heeft om in dat veld te operen. Daar moest een inhaalslag gemaakt worden, dat is gebeurd. Er zijn formatieplaatsen bij gekomen. De laatste zal per 1 januari worden ingevuld.

Er is gewerkt aan het punt: flexibilisering van zorg. Met de zorgaanbieders en het BJZ kijken naar wat er op de wachtlijst staat. Er zal tussentijds iets voor mensen die op een wachtlijst staan gedaan moeten worden. Van daaruit is men gaan werken met EKC's, met overbruggingshulp, een instrument dat dit jaar stevig is ingezet. Niet langer dan 4 weken wachten op een vorm van hulp. Er zijn nieuwe zorgvormen, met BASE Groep en CWBZ is men gaan kijken naar of het mogelijk is andere zorgvormen in te voeren die aansluiten tussen het probleem van de jongeren en wat aan zorg geboden kan worden flexibeler te maken. Niet alleen ambulante hulp of daghulp. Triple P is een mooi voorbeeld. Ook bij problematiek van echtscheiding, begeleide omgangsregeling om regulerend en versterkend op te treden.

Provincie en gemeente zijn gezamenlijk tot de conclusie gekomen om afstemming te bereiken, om te zorgen dat de Centra voor Jeugd en Gezin er komen, dat de verwijfsindex wordt geïmplementeerd. Er is een bestuursovereenkomst gesloten, er zijn projectplannen geschreven voor de totstandkoming van de verwijfsindex en de centra. Die plannen zijn inmiddels in werking. Er is met provinciale middelen geld uitgetrokken voor de kwartiermakers voor de Centra voor Jeugd en Gezin. Die gaan per 1 januari van start. Er is begonnen aan de uitvoering van de bestuursovereenkomst.

Er is finale duidelijkheid gekomen over de Kaisersystematiek. Daarin is ook geopereerd richting het IPO. De provincie heeft het standpunt vastgehouden dat het Rijk moet zorgen voor voldoende middelen, voor voldoende instrumenten om de jeugdzorg uit te kunnen voeren. De slag, PxQ financiering door het Rijk: het Rijk legt het erbij als de vraag toeneemt, is niet gelukt. De

Kaisersystematiek gaat wel uit van prognoses en inschatting van de vraag door een onafhankelijke commissie. Daar wordt het geld bijgelegd, maar dat is het dan ook. De provincies krijgen een behoorlijke verantwoordelijkheid in die verschillen. Op het moment dat de zorgvraag toeneemt boven het budget moet de provincie zorgen het op te lossen.

BJZ Veranderprogramma. In de wet op de jeugdzorg kreeg BJZ een andere taak, van zorgaanbod naar indicatiestelling, waarbij de mensen van BJZ nog de oriëntatie hadden op hulpverlening en moesten zij een omslag maken naar een logistiek knooppunt in de stroom van zorgaanvragen. Dat was ook een omslag in werkwijze. Met BJZ is er aangestuurd op verbetering van de interne bedrijfsvoering, het realiseren van een goede administratieve organisatie en interne controle, een systeem van prestatiebesturing. Men is aan de wet op de jeugdzorg begonnen zonder dat men een goed beeld had van de prestaties die geleverd moeten worden, welke producten en wat de kosten zijn. Er was in die zin een behoorlijke slag te maken binnen BJZ, het goed inzicht krijgen in de werkprocessen en het trachten te beheersen van de instroom.

Aansluiten bij het voorliggend veld. Veel mensen op de wachtlijst hadden geen relaties in het voorliggend veld. Die werden rechtstreeks naar de provinciale jeugdzorg geleid zonder dat er in het voorliggend veld voldoende aanleiding was om te kijken naar de casuïstiek. Dat betekent dat BJZ moest proberen die koppeling wel te maken.

Verbeteren financiële positie en de inzet van de toezichthouder. Eind vorig jaar bleken er behoorlijke tekorten te dreigen. Dat heeft de commissie meegemaakt. Er was aanleiding om ook op de geldstromen van BJZ sterk te gaan sturen. De provincie heeft daartoe een toezichthouder ingesteld, mw. Huisman van de afdeling Control heeft daar samen met de bestuurder van BJZ gezamenlijk gekeken naar een goede beheersing van de geldstromen.

De conclusie is dat veel van de maatregelen nu grotendeels procesmatig zijn, vertaling in resultaten moet nog volgen. Sommige processen hebben een langere looptijd nodig.

Resultaten veranderprogramma:

Model AO/IC is nog niet gereed.

Systeem prestatiebesturing gerealiseerd en in P&C cyclus opgenomen. De sturingsinformatie komt direct vanuit de controle en de interne gegevens, zodat er snel gezien kan worden hoe het ervoor staat.

Werkafspraken over beheersen instroom. Boven een bepaald volume moet de toegang tijdelijk op een kier. Dat is dit jaar gelukkig niet gebeurd.

Huidige werkprocessen beschreven. De doorvertaling naar een nieuw systeem van werken: *frontoffice/backoffice* binnen het bureau vindt nu plaats. Dat moet in 2009 klaar zijn voor de volgende stap: decentralisatie van een deel van de toegang naar de Centra voor Jeugd en Gezin.

Inzet consultants in het voorliggend veld. Dat is versterkt. De aansluiting is verbeterd.

Inzicht in de financiële positie. Die is zorgelijk zoals dhr. De Bruijne al eerder aankondigde. Dat loopt niet conform de begroting dit jaar.

BJZ Werkafspraken in de bekende aprilbrief.

Wachtlijst AMK naar 0 per 1 september.

Casemanagement moest teruggebracht worden naar 25%.

De landelijke kwaliteitstrajecten waar BJZ in Nederland moeten voldoen moeten geïmplementeerd worden.

Deltaproject, over verbetering indicatiestelling en het Handboek Jeugdreclassering moeten dit jaar worden ingevoerd.

Er zou meer gewerkt moeten worden met EKC's en het protocol kindermishandeling zou doorgevoerd moeten worden.

Er moet een plan komen voor de toekomst van de kindertelefoon en de nevenactiviteiten waar men al samen met Drenthe mee bezig is.

Er zouden consultants ingezet moeten worden in het voorliggend veld. Dat is gebeurd.

Er is een maatregel afgesproken bij de toegang indien er sprake is van wachtlijsten. Die heeft men gelukkig niet hoeven gebruiken.

Maandelijks rapportage van de wachtlijsten en een plan van aanpak *frontoffice/backoffice*.

Resultaten van die afspraken:

Wachtlijst AMK per 1 september 2008 op 0. Dat blijft nu zo.

Casemanagement zit op ongeveer 30%, het doel 25% zal dit jaar niet gehaald worden.

Delta is ingevoerd. De *caseload* 1:15 wordt gerealiseerd per eind 2008. Een aantal flankerende activiteiten: scholing van medewerkers en dergelijke loopt dit jaar nog door. Het traject loopt door, de noemer is wel bereikt. Delta zal in zijn volledigheid per 1 juli volgend jaar doorgevoerd zijn. Dat is de prestatieafspraken.

Verbeterde indicatiestelling: per 1 januari is dat ingevoerd in het bureau.

Handboek JR is in 2008 ingevoerd.

Uitvoering EKC's worden uitgevoerd, daarop zal dhr. De Bruijne straks nog terugkomen. Daarin is alweer ontwikkeling.

Protocol KMH start 1 oktober. Dat heeft vertraging opgelopen.

De consultants zijn begonnen.

Plan van aanpak voor de kindertelefoon ligt er. In 2009 moet er een aantal zaken verder geregeld zijn samen met Drenthe.

De maatregel bij de toegang is niet nodig gebleken.

Wachlijstcijfers zijn maandelijks aangeleverd. Daar zal de gedeputeerde straks op terug komen.

Plan van aanpak *frontoffice/backoffice* is aangeleverd. Dat moet in 2009 voortgezet worden. Dat noemde hij al.

Op het punt van de werkafspraken 2008 zijn er resultaten bereikt. Bij een aantal ligt er wel een plan van aanpak, maar dat moet nog geïmplementeerd worden. De tijd moet het ook nog verder leren.

EKC's. In de aprilbrief is gesteld: 45 tot 60, het is traag op gang gekomen. De gemeenten in het voorliggend veld zijn er bij ingeschakeld, de BASE Groep is gevraagd om daar naar te kijken. Dat leidt tot het overzicht:

28 bij BJZ.

17 voorliggend veld bij gemeenten.

20 bij de BASE Groep.

In 2008 komt men dan op een aantal van 65, de target is gehaald.

Een algemeen oordeel over BJZ: het is een belangrijk onderdeel in het provinciaal beleid. Het is procesmatig op de goede weg. Er is nog steeds sprake van een negatieve invloed in het halen van resultaten van de wachtlijsten. De prognoses in 2008 blijven achter, dat heeft een direct gevolg voor de financiële positie. Die wordt dan in het sterrensysteem gekwalificeerd als: slecht. Er is niet zo slecht gehandeld, er is geen cent weggelekt, maar de kosten zijn aanzienlijk hoger ten opzichte van de inkomsten die het bureau mag verwachten en de productie die gemaakt is.

Waar staan we nu, per 1 oktober? Waar staan we voor wat betreft de wachtlijsten? Vanaf 1 april tot 1 oktober kan men zien hoe zich dat ontwikkeld heeft. 113 wachtend op analyse, 253 wachtend op PGB, 430 cliënten wachtend op zorg, 92 wachtend op OTS...(zie sheets).

Hier kan men niet vrolijk van worden. Er is een behoorlijke wachtlijst, zowel bij de toegang omdat de doorloop niet wordt gehaald. Dat moet in 2009 gerepareerd worden. Er is een flinke wachtlijst aan de achterkant van BJZ, wachtend op zorg.

Die wachtlijst analyserend moet er een onderscheid gemaakt worden tussen het aantal personen en het aantal zorgaanpakken. 1 persoon kan meerdere zorgaanpakken hebben. Dat is in veel gevallen zo. Bij die 430 cliënten horen 767 niet verzilverde zorgaanpakken. Als die dan weer worden uitgesplitst gaat het om 526 provinciaal gefinancierde jeugdzorg en 240 AWBZ en zorgverzekering: Accare, Jonx.

Dat wat de provincie moet oplossen, is die 526. De aandacht, ook van de Tweede Kamer gaat vooral naar de provinciaal gefinancierde jeugdzorg, terwijl er in de jeugdpsychiatrie, ook in deze provincie, wachtlijsten oplopen tot over de 1000. Op de een of andere manier is dat landelijk kennelijk niet zo interessant. Het is erg zorgelijk omdat het weer leidt tot een *bypass effect* naar de jeugdzorg. Op het moment dat men daar te lang moet wachten gaat men weer naar jeugdzorg. Dat probleem moet worden opgelost. Die 526 ligt op het bord van de provincie. Dat analyserend, ziet men dat het voor de helft gaat om jeugdhulp thuis. Een grote categorie, 121, is verblijf accommodatie zorgaanbieder 24 uur dus intramuraal. Dat hoeft niet altijd langdurig te zijn maar wel intramurale hulp. Uitgesplitst naar wachtduur: eind 2009 moet er volgens de landelijke norm bereikt zijn een maximale wachttijd van 9 weken, in die tussentijd overbruggingshulp. Dit schema aanhoudend voor 1 januari moeten er ten minste 313 zorgaanpakken worden verzilverd, om die wachtlijst langer dan 9 weken weg te werken. Dat is een behoorlijke opgave, dat kost veel geld. Dat betekent wel wat voor 2009. Daar zal extra zorginkoop op gaan zitten.

Hoe zit het nu bij BJZ? De wachtlijst bij de toegang is 113 per 1 oktober, daar zit een behoorlijke invloed van de wachtlijst GGZ op. Dat gaat buiten BJZ om, de huisarts verwijst naar Accare of naar

Jonx. Vaak duurt het meer dan 3 maanden voordat er een zorgaanbod of een diagnose gevolgd door een behandeling plaats kan vinden. Daarmee neemt de druk op de toegang bij BJZ toe. Een aanzienlijke wachtlijst PGB's. Daarvoor is een tijdelijke maatregel genomen. Uit het budget 2008 is een bedrag gehaald om de PGB's weg te werken, zodat er per 1 januari 2009 geen stuwmeer blijft staan. Dat is gelukt. Het aantal was 253, vanaf 1 september is er al een daling. De inzet van het externe bureau dat de indicatiestellingen nu doet, betekent dat men aan het eind van het jaar op een normale werkvoorraad zit die het bureau aankan en binnen de doorlooptijd die staat voor de PGB's, men dat ook kan realiseren. Dat is de bedoeling. Het ziet er naar uit dat het gehaald zal worden. In de OTS, de voogdij en de jeugdreclassering is stagnatie. In de prestatieafspraken 2009 met BJZ is het wegwerken van die stagnatie onderdeel van de afspraken. Ook daar moet men toe naar de wettelijk voorgeschreven doorlooptijden die in het bestuursakkoord ook nog zijn ingekrompen.

Financiering jeugdzorg 2009. 2009 is het overgangsjaar naar de Kaisersystematiek. Het definitieve advies met betrekking tot het instrument voor die systematiek is gepubliceerd. Het komend jaar zal het geïmplementeerd worden zodat het in 2010 in werking treedt. Het is nog geen gelopen race...in 2009 komt er één doeluitkering jeugdzorg. Dat was niet zo. Voorheen kreeg men een uitkering voor BJZ en voor het zorgaanbod. Dat betekent dat elke euro die uitgegeven wordt aan BJZ, niet uitgegeven kan worden aan het zorgaanbod. Dat leidt tot een scherpe prioriteitstelling. Wat er gebeuren moet in de keten moet kwalitatief verantwoord en zorgvuldig gebeuren, maar ook erg efficiënt. Alles wat dat kost kan niet uitgegeven worden aan daadwerkelijke zorg. In 2009 moet men al scherp op het budget zitten om aan de tweede taakstelling van extra zorgaanbod te kunnen voldoen. Die ene doeluitkering is er, behalve de Rijksmiddelen worden er provinciale middelen ingezet. Voorlopig zijn de extra kosten getaxeerd op € 1,5 miljoen. Het is nog niet duidelijk of dat toereikend is. Er wordt hard aan gewerkt om het daar bij te laten. Dat betekent dat het team en de *controller* de afgelopen weken uren in overleg zijn geweest om én te zorgen voor de taakstelling van het bestuursakkoord én de taken van BJZ. Dat is een erg lastige opgave. De gedeputeerde heeft aan GS beloofd om zich maximaal in te zetten om dat te bereiken. Het lukt bijna. Men zit nu in de laatste ronde. Een ding staat vast: de afspraken die in het IPO-akkoord staan zullen gehaald worden! Het budget is een gegeven, binnen die marge zal de gedeputeerde moeten zorgen dat BJZ zijn werk kan doen, met een forse besparing op de kosten. Die zijn het afgelopen jaar met een paar miljoen gestegen zonder dat de productie navenant is gestegen, er is een te hoge kostprijs. BJZ is vanaf oktober gevraagd om een begroting te maken op kostprijsbasis, er werd begroot op basis van budget: wat komt er binnen van het Rijk, wat doet de provincie erbij en wat kunnen we daarmee doen. Dat is een andere benadering. Nu is het: welke producten moeten er geleverd worden, wat zijn de prognoses, wat kost het per product, wat zijn de kosten van de overheid en hoe komen we tot een sluitende begroting? Die benadering is nieuw. Dat leidt ook tot stevige onderhandelingen over die productprijzen. Dit is de weg waarop gewerkt moet worden. In de brief werd nog uiteengezet hoe het precies zit met de doorlooptijden.

Financiën BJZ. Over de zorgaanbieders gaat het in deze presentatie niet. Met de zorgaanbieders en de grootste, de BASE Groep, zijn er vergaande onderhandelingen over wat er nog ingezet kan worden om het doel te halen. Die onderhandelingen verlopen ondanks pijnlijke maatregelen in goede sfeer. Iedereen weet waar hij aan toe is. De streep zal een dezer dagen gehaald worden. BJZ zal eind dit jaar negatief uitkomen, € 200.000 à € 250.000. Er is nog een vrij besteedbare reserve van € 300.000. Dan kan men denken aan het einde van het jaar ongeveer op nul uit te komen en zit er niets meer in die reserve. In de reserve jeugdhulpverlening van de provincie zit ook niets meer. Dat betekent dat de gedeputeerde een risicoparagraaf neerlegt bij GS waarin de risico's voor 2009 gekwantificeerd worden en waarin aangegeven wordt wat de risico's kunnen zijn voor 2009 waarbij niet uitgesloten kan worden dat er aanvullende middelen beschikbaar gesteld moeten worden omdat één van die risico's uit zal komen, ook al worden die wel bestreden. Eén van die risico's is bijvoorbeeld dat er een Rijksnorm is over de PGB's indicatiestelling. Het Rijk vindt dat daar x dagdelen aan besteed moeten worden. De provincie vindt het niks, BJZ vindt het overdreven. Als het een rijksnorm wordt en de organisatie moet zo ingericht worden dat die uren per PGB ingezet kunnen worden, leidt dat tot hogere kosten. De gedeputeerde heeft gezegd dat het zelfs kan leiden tot burgerlijke ongehoorzaamheid, namelijk dat de provincie zegt daar niet aan mee te werken. Het is wel een risico. Er kan al met al geconstateerd worden dat 2008 niet goed afloopt. BJZ zal het uit haar reserve bij moeten passen, maar zit dan meteen aan de grond wat die reservepositie betreft. In 2009 is er met een kostprijsbasisbegroting aan het werk gegaan, de prestaties die moeten worden geleverd is het halen van de doorlooptijden die in het bestuursakkoord staan. Er wordt gewerkt aan een meerjarenbegroting. Men wil een doorkijkje hebben. De gedeputeerde heeft aan BJZ aangegeven dat hij behalve een efficiencykorting van 3% die nu opgelegd wordt om de kosten omlaag te halen en de

kostprijs te drukken in 2010 zal leiden tot zeker weer een korting, in de orde van grootte van misschien wel € 1 miljoen. Afslanking en efficiënter werken wordt een grote opgave voor BJZ. Die slag zal wel gemaakt moeten worden. Er zal een doorkijkje moeten komen naar de komende jaren. Zodra men weet wat er uit de Kaisersystematiek binnen zal komen, zal er een balans opgemaakt kunnen worden voor 2010 en volgende jaren. Het zou een wonder zijn als de provincie met de Kaisermiddelen die prestaties zal kunnen halen. Reden te meer om ervoor te zorgen om in de structurele uitgaven 2009 niet een plafond te maken waar men in 2010 nog last van zal hebben. In 2009 moet de begroting zo goed mogelijk gehaald worden. De provincie stopt er veel geld in.

Risico's BJZ. Er is een groot personeelsverloop, dat is een risico in kwaliteit en continuïteit. Het ziekteverzuim is 6%, dat is ten opzichte van het landelijk verzuim keurig, maar kan minder. Fluctuaties bij jeugdbescherming, jeugdreclassering, dat is een lastige tak. Er komt Rijksvergoeding voor op basis van aantallen. Die aantallen fluctueren. De Rijksbezuinigingen op jeugdbescherming en jeugdreclassering hangen in de lucht. Daar is ook een efficiëncykorting van het Rijk opgelegd. Er hangt nog meer in de lucht als de Kamer het niet verhoedt.

De mogelijke verandering van de indictiestelling heeft de gedeputeerde eerder al genoemd. Gevolgen van de nieuwe financiering voor de jeugdzorg. Dat moet zich nog bewijzen hoe dat in de toekomst zal uitkomen.

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerde voor het heldere verhaal. Iedereen heeft zo een compleet beeld van wat zich in de jeugdzorg afspeelt.

Dhr. **Sangers** (SP) gaat ervan uit dat de presentatie in het verslag wordt opgenomen en vraagt of de sheets dan ook in het verslag opgenomen kunnen worden.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) geeft aan dat er nog een toelichtende tekst is op de sheets. Die zal naar de commissie toekomen, samen met de sheets¹.

De **vicevoorzitter** geeft dan nu het stokje weer door aan voorzitter mw. Veenstra.

De **voorzitter** bedankt mw. De Winter voor het waarnemen van de honneurs en dankt voor de uitgebreide presentatie met de toezegging dat de sheets en begeleidende tekst naar de commissie zullen komen.

Er zijn geen berichten van verhindering ontvangen, maar er ontbreken een paar: mw. Hazekamp en dhr. Zanen. Mogelijk schuiven zij later aan.

2. Regeling van werkzaamheden

- voorstellen vreemd aan de orde van de dag

Er zijn geen voorstellen vreemd aan de orde van de dag.

- vaststellen van de agenda

De **voorzitter** geeft aan dat de commissie een brief van Theater te Water heeft ontvangen en stelt voor deze te betrekken bij agendapunt 5, de cultuurnota.

Activiteitenoverzicht:

Er zijn niet veel wijzigingen. Twee punten:

Werkbezoek BJZ, het voorstel is om dat te laten plaatsvinden op woensdag 25 maart 2009. Dat lijkt ver weg, maar de commissie is dan in bezit van de eerste halfjaarlijkse rapportage die in april behandeld zal worden.

Na afloop van deze vergadering zal de eerste bijeenkomst plaatsvinden van de werkgroep die zich bezig gaat houden met de rondetafelgesprekken jeugdzorg. Mw. De Winter zal die werkgroep voorzitten.

---

¹ De sheets en toelichtende tekst zijn gelijktijdig met dit verslag aan de commissieleden verzonden

3. Gelegenheid tot spreken voor niet-Statenleden (m.b.t. geagendeerde onderwerpen)

De voorzitter geeft aan dat er drie sprekers zijn. Mw. Beekman namens Pavlov Medialab, zij zal spreken bij agendapunt 3. Bij agendapunt 5, de cultuurnota zijn twee sprekers: mw. Broekhuis van het Museumhuis Groningen en dhr. Van Veen van het Noordelijk Scheepvaartmuseum. Het woord is aan mw. Beekman. Het is niet de bedoeling dat de commissie in discussie gaat.

Mw. **Beekman**: enige tijd geleden hebben we al ingesproken in het kader van de conceptcultuurnota. We hebben gezien dat er € 34.000 is toegekend in de nu liggende nota. De vorige keer hebben we uitgelegd waarvoor we dat zouden inzetten. Dat is om de creatieve stad handen en voeten te geven, om het theoretische verhaal van de creatieve stad, dat erg leeft, daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. Pavlov heeft daar een historie in: we hebben veel in de openbare ruimte gewerkt, heel intersectoraal en interdisciplinair. Het idee is en dat is ingezet bij de afgelopen Noorderzon, daar was een *pilot*project, om colleges op straat te gaan geven. Colleges zijn een combinatie van een wetenschapper en een kunstenaar die samen in de openbare ruimte een speelveld van kennis en creativiteit realiseren. Dat hebben we onder meer op het stadsbalkon gedaan. Dat was heel succesvol. Deze projecten willen we volgend jaar en de jaren daarop verder uitbouwen, verstevigen. Een probleem waarmee we kampen is dat de gemeente geen geld meer geeft voor het creatieve stadsbeleid. In hun cultuurnota is geen echte paragraaf meer over de creatieve stad. De basis van Pavlov wordt zo erg smal. Vandaar dat wij een brief hebben geschreven met de vraag of dat verdubbeld zou kunnen worden. Dat geeft de mogelijkheid om de organisatie stevig te houden en om het internationaal te houden, zoals we nu al werken met bijvoorbeeld *artists in residence*. Dat is heel belangrijk. De *creative city* en de *global city* koppel je dan elkaar. Die internationalisering willen we graag blijven voortzetten, gekoppeld aan de *open mind* colleges. Om daarmee ook de kunstinstellingen in het buitenland een structureel netwerk te geven gekoppeld aan Pavlov. Daarnaast willen we graag een aantal workshops en expertmeetings koppelen aan de colleges zodat die colleges meer geworteld zijn in de lokale cultuur. Dat er meer mensen kennis mee maken en daarmee het theoretische kanaal te verstevigen.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) stelt vast dat de gemeente geen geld meer geeft, maar vraagt of er een mogelijkheid is dat de gemeenteraad van Groningen, die het er vanavond over zal gaan hebben, nog zo creatief is om onder een andere noemer een oplossing voor dit probleem te verzinnen.

Mw. **Beekman** geeft aan dat zij die creativiteit niet kan inschatten. De bereidheid is er wel, maar het blijft onzeker. Er zijn veel gesprekken geweest, maar zij kan het niet inschatten.

Besprekingsstukken

4. Rapport van de Noordelijke Rekenkamer "Cultuurbeleid provincie Groningen, onderzoek naar musea, podiumkunsten en festivals" van 25 september 2008

De **voorzitter** geeft aan dat de afvaardiging van de Noordelijke Rekenkamer, dhr. H.G. Warmelink en mw. J.L.C.M. Wolters nu zal plaatsnemen. Dhr. Gerritsen verhuist naar de buitenste ring, dat is procedureel juist. De commissie mag in eerste instantie vragen stellen aan de Noordelijke Rekenkamer, pas in tweede instantie, als de NRK er niet meer is, mag de commissie vragen stellen aan de gedeputeerde.

Dhr. **Warmelink**: dank voor de uitnodiging om het rapport toe te lichten. Ik hoop dat het rapport voor zich spreekt, maar het is goed om de context even uit te leggen zonder al te diep in te gaan op de inhoud. We hebben een jaar geleden een rapport uitgebracht over de werkwijze van met name de provincie Groningen, maar ook van Drenthe en Friesland in het kader van het Noordelijk Cultuurconvenant. We zijn tot het oordeel gekomen dat de provincies gezamenlijk optrekken bij het verkrijgen van geld voor het cultuurbeleid. Dat

doen zij buitengewoon effectief. We hebben toen ook geconstateerd dat er bij de verdeling van extra gelden die vanuit Den Haag binnenkwamen, dat die juist wat onduidelijk werden verdeeld, daar zat de kritiek die we hadden. Dit rapport gaat over de inzet van de autonome middelen van zowel Groningen als Drenthe en Friesland, er is dus een *benchmark* te maken, maar daar zullen we het nu niet over hebben. Als het gaat om de verdeling van de autonome middelen, komen we tot de conclusie dat Groningen zeer consequent is in zijn beleid. Het beleid is al enkele jaren consistent: men doet wat men belooft. De vraagstelling was: is het beleid ook succesvol. Die vraag is voor de Staten van het meeste belang. Wij zijn er om de Staten te steunen in hun controlerende taak. Wij kunnen niet vaststellen of het beleid succesvol is geweest. De provincie kan dat ook niet. Er wordt een nota vastgesteld waarin doelstellingen zijn geformuleerd. In die nota stroomversnelling van 2004/2005, worden doelstellingen geformuleerd, maar of die zijn gehaald hebben wij niet kunnen vaststellen. Dat komt omdat in het beleid zelf de vertaling van de doelstellingen in het beleid zwak is. Het is moeilijk aan te geven hoe die doelstellingen moeten worden bereikt. Een paar zijn dat je probeert door middel van cultuur de sociale cohesie in Groningen te vergroten. Als je dat als doel stelt moet je ook aangeven hoe je dat wilt doen. Hoe het financieren van culturele instellingen leidt tot vergroting van sociale cohesie. Een ander punt is de economische *spin-off* van culturele activiteiten. Als je je ten doel stelt dat je met het investeren in cultuur een economische *spin-off* wilt genereren moet je aangegeven hoe je dat wilt meten, wat het moet opleveren. Nu is niet alles te meten en in cijfers te vatten, maar je moet toch aangeven hoe het dan gaat. Daarvan hebben we vastgesteld dat daar een probleem ligt. Dat wil niet zeggen dat de provincie zomaar geld in de instellingen investeert, helemaal niet. De gedachte is, en dat is een bewuste keuze, dat als je in bestaande instellingen geld pompt dat er een soort vliegwiel ontstaat. Als je de instellingen solide houdt, gaan zij vanzelf nieuwe activiteiten genereren en zullen de effecten vanzelf optreden. Daar valt niet zoveel tegen in te brengen. Maar als dat je benadering is, moet je wel weten na een x aantal jaren of die instellingen hebben gedaan wat je wilt. Of die instellingen activiteiten ontplooiën die bijdragen aan het bewerkstelligen van die doelstellingen. Wat ons opvalt, is dat de provincie heel terughoudend is met het beoordelen van de inhoud van de activiteiten. Er wordt geld gestopt in een x aantal instellingen, dat is een bewuste keuze, maar het is ook een bewuste keuze van de provincie Groningen, en daarin wijkt zij ook wat af van de andere provincies, om heel terughoudend te zijn ten aanzien van de inhoudelijke beoordeling. Het is niet zo dat de provincie niet weet wat de instellingen doen. Wij horen dat de betrokkenheid, zeker op ambtelijk niveau, groot is. De vertaling naar de vraag of het bijdraagt aan de doelstellingen die de provincie heeft gesteld, is niet te geven. Er is een Kunstraad, die wordt wel ingeschakeld, maar alleen bij incidentele subsidies. Juist bij de structurele subsidies, en dan gaat het om 90% van de middelen die naar cultuur gaan, is het inhoudelijke oordeel niet geobjectiveerd en daarom kan je niet vaststellen of het beleid succesvol is.

Mw. **Hartman** (VVD) vraagt of er ook voorbeelden zijn van prestatie-indicatoren die men zou kunnen benoemen in de cultuurnota. Daar hoort de vraag bij over hoe de doelen kunnen worden geformuleerd zodat zij wel gemeten kunnen worden. Laatste vraag over verdeling stad- ommelanden, hoe is die verdeling? Is daar naar gekeken?

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) geeft aan bij de presentatie in Assen geweest te zijn. Daar werd de vergelijking tussen de drie provincies gemaakt. Dat kan men in het rapport terugzien: Groningen let erg goed op de centen en weet precies hoeveel geld er omgaat in de verschillende instellingen. De discussie was: moet je wel inhoudelijk kijken naar wat instellingen artistiek gezien presteren? Als je dat op al die instellingen loslaat, creëer je dan niet een bureaucratisch orgaan waar veel energie in gaat zitten en waarvan de politiek het niet goed kan beoordelen. Als je het doet: hoe dan?

Mw. **Stavast** (GroenLinks) geeft aan dat haar vraag aansluit bij de vorige twee commissieleden. Zij vraagt zich af in hoeverre zij de vraag aan de Rekenkamer kan voorleggen of aan de commissie zelf. De vraag is of men doelen kan stellen die niet erg eenvoudig te checken zijn. Is de Rekenkamer van mening dat alle doelstellingen die geformuleerd kunnen worden op een relatief bescheiden manier redelijk te analyseren zijn?

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) stelt vast dat de vraag gaat over de inhoudelijke beoordelingen. Dhr. Warmerlink geeft aan dat de inhoud erg financieel beoordeeld wordt, de inhoudelijke beoordeling schiet tekort. De argumentatie vanuit de provincie is dat men niet artistiek wil beoordelen, dat moet vooral door externe instellingen gedaan worden. Er worden wel doelstellingen geformuleerd. In hoeverre kunnen de doelstellingen geformuleerd worden zonder dat men het artistiek gaat beoordelen?

Dhr. **Sangers** (SP) vraagt of het überhaupt mogelijk is om dat soort beleidsdoelstellingen te operationaliseren in termen van economische spin-off of sociale cohesie, zijn daar voorbeelden van bekend? Dhr. Sangers is nieuwsgierig naar de beperkte *benchmark*. Friesland- Drenthe: Groningen is erg expliciet in het niet inhoudelijk willen beoordelen, hoe is dat in de collega provincies in het noorden?

Dhr. **Warmelink** (NRK) geeft aan dat als het om de doelstellingen gaat dat de Noordelijke Rekenkamer die niet heeft geformuleerd. Die doelstellingen liggen er en de NR controleert of die bereikt worden. Daarop komt dan kritiek. Kan het anders? Ja, men kan minder ambitieus zijn en de doelstellingen op een ander niveau formuleren. Dat gebeurt in zekere zin ook: de provincie maakt van het middel het doel: we gaan een paar instellingen flink ondersteunen, dan komt de rest vanzelf. Dan wordt het doel verplaatst. Het doel ligt verder, maar dat kan niet vastgelegd worden. Het geld stoppen in de instellingen werkt wel. Hoewel de instellingen wel wat klagen over het feit dat er soms wat weinig inhoudelijke betrokkenheid is van de overheden. De provincie stuurt sterk op de solvabiliteit van de instellingen en gaat er dan vanuit dat de rest wel zal plaatsvinden. Kan dat anders? Wat opvalt bij de provincie Groningen is dat er bij de subsidieverstrekking alleen maar wordt gevraagd aan de instellingen om gegevens te genereren over bijvoorbeeld het publieksbereik. Dat zijn heel concrete resultaten. Er wordt niet een hoger ambitieniveau in die verstrekking gesteld. Er zou ook gesteld kunnen worden dat als er een activiteit wordt ontplooid dat men er rekening mee houdt dat niet alleen de stad wordt benaderd maar ook het ommeland en zo de activiteit wordt verspreid. Die zou men kunnen opnemen in de subsidieverlening. Niet alleen heel concrete resultaten, maar ook achterliggende resultaten. Bijvoorbeeld: het Groninger Museum genereert al allerlei gegevens die betrekking hebben op spin-off en dat soort dingen. Die heeft ook de omvang daarvoor en kan dat gemakkelijker doen. Die kan berekenen: er zijn zoveel bezoekers, zoveel van buiten, zoveel van binnen en die spenderen ongeveer € 45 per persoon, dit is dan zo'n beetje de economische spin-off. Dat zou op een ander niveau ook kunnen, omdat het gaat om de grote instellingen waar geld in wordt gestopt. Dat zou wel vertaald kunnen worden. Dat doet de provincie niet. Dat wil niet zeggen dat het fout is. De constatering is dat de provincie het niet doet en dat niet vastgesteld kan worden of het beleid daarmee succesvol is. Het is geen verwijt, maar een constatering. Als men die doelstellingen wil realiseren en wilt kijken of men succesvol is, daar gaat het uiteindelijk om, dan zullen die gegevens er wel moeten zijn en die zijn er niet. Of misschien wel, maar die worden niet gebruikt.

Inhoudelijk beoordelen. Moet dat wel? Als je beleid voert wil je dat het succesvol is. Dan zal men moeten weten of het beleid inhoudelijk goed is. Dat de overheid dat zelf niet wil doen ligt voor de hand. Dat doet de provincie ook niet. Er is een Kunstraad, die kan ook anders benut worden. Die kan men gebruiken om subsidies te verstrekken, maar ook om te analyseren of die subsidies goed worden besteed. De overheid is verplicht om als er gemeenschapsgeld wordt uitgegeven te laten nagaan of dat geld goed wordt besteed. De rekenkamer heeft niet de indruk dat er hier geld over de balk wordt gesmeten, dat is helemaal niet het geval. Er wordt heel zakelijk consistent ingezet op bepaalde organisaties. De doelstelling is dat de resultaten in 2015 zijn bereikt. Dhr. Warmerlink heeft gezien dat in de nieuwe cultuurnota wordt voortgezet op dit pad. Op een gegeven moment moet er vastgesteld

worden of een beleid resultaten heeft gehad. Dan zal er op een gegeven moment een inhoudelijk oordeel moeten worden gegeven. Dat kan georganiseerd worden. Dat is de overheid ook verplicht. Dat ligt voor cultuur ingewikkelder dan voor het aanleggen van een weg, maar het zal wel beoordeeld moeten worden.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) is het er mee eens dat het bekeken moet worden, bijvoorbeeld door de Kunstraad. Heeft de Noordelijke Rekenkamer ook in het onderzoek betrokken dat er in dit huis allemaal jaarverslagen komen en dat die inhoudelijk zijn?

Dhr. **Warmelink** (NRK) geeft aan dat één van de klachten van de instellingen is dat zij wel veel gegevens aanleveren, maar dat zij niet de indruk hebben dat daar veel mee gebeurt. Dat kan de rekenkamer moeilijk vaststellen. Er is een interne evaluatie geweest van de provincie over de vraag of de instellingen het goed doen. Waarom een interne evaluatie? Of die externe evaluatie leidt tot aanpassing van het beleid is niet duidelijk. Het is aan de commissie om te bepalen of die evaluatie openbaar moet zijn. Het is voor de rekenkamer niet te beoordelen of de provincie consequenties verbindt aan het feit dat de ene instelling het goed doet en de andere niet. De rekenkamer constateert het, de commissie mag erover zeuren.

Verhouding stad-ommand. De inzet zoals de provincie het doet heeft tot gevolg, omdat de grotere instellingen in de stad zitten, dat er veel geld naar de stad gaat. Dat wil niet zeggen dat de organisaties hun activiteiten niet ontplooiën in het ommeland. Daar is geen specifiek onderzoek naar gedaan. De rekenkamer constateert en gaat er niet over.

Benadering provincie Drenthe en Friesland. Die is totaal anders dan die van de provincie Groningen. Provincie Drenthe stuurt sterk op resultaat. Daar is ook een heel andere infrastructuur. Groningen heeft veel grote instellingen en werkt dan ook anders. In Drenthe zijn amper grote instellingen. Daar heeft men meer te maken met incidentele activiteiten. Het beleid is gericht op afrekenen op resultaat. Dat doet men overigens niet blijkt uit rapporten, maar dat is een tweede. Dat is ook hier in Groningen niet zo. In 10 van de 48 gevallen is vastgesteld dat er 10% minder uitgaven zijn geweest dan voorspeld. In twee van die 10 gevallen is het subsidiebedrag daarna ook lager vastgesteld, bij de andere acht niet. De reactie van de provincie is begrijpelijk: waar wij structureel subsidiëren gaan we niet per incident kijken of er meer of minder subsidie moet komen. Dat kan door de rekenkamer weer moeilijk worden vastgesteld, omdat die niet weet hoe het beoordeeld wordt. Zo blijft men wat in een cirkel rondraaien. Friesland heeft een paar grotere instellingen en zit wat tussen Drenthe en Groningen in. Friesland is wat slordiger dan Groningen. Groningen is ook erg consistent in de uitvoering. Er mogen van de rekenkamer best wat meer eisen worden gesteld aan de subsidieverstrekking.

De **voorzitter** concludeert dat er geen verdere vragen zijn voor een tweede termijn en bedankt de Noordelijke Rekenkamer. Nu zal het rapport van de rekenkamer verder besproken worden. De gedeputeerde schuift weer aan.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) vindt het een helder onderzoek waarin een aantal stevige conclusies worden getrokken over het cultuurbeleid. Met name over transparantie in toekenning en afrekening op doelstellingen. Wordt er wel aan de doelstelling van de provincie voldaan? Er wordt met name gekeken naar het afwijken van de professionalisering subsidierelaties waarin afgesproken is om af te rekenen op beleidsdoelstellingen. Het blijkt dat het niet zo is.

Er zijn nauwelijks prestatie-indicatoren. Die er wel zijn, zijn vooral over de financiële stukken verspreid. Er is geen samenhang. Het is voor de Statenleden moeilijk inzichtelijk, zoals het ook voor de instellingen en de ambtenaren zal zijn. Men kan moeilijk zien of er inhoudelijk wordt gepresteerd. Die zouden er wel moeten zijn, en moeten ook eenduidig zijn.

Er worden geen concrete doelen gesteld waarbij vastgesteld kan worden of die doelen gehaald worden. Het CDA pleit voor meer transparantie in het subsidiebeleid. Daarmee dan echt op prestaties financieren.

Financieel en niet inhoudelijk. Als het inhoudelijk is, dan is het heel informeel en gestoeld op persoonlijke opvattingen. Dat vindt het CDA een stevige conclusie. De provincie geeft aan niet te willen toetsen op artistieke kwaliteiten. Dat kan dhr. Krajenbrink zich voorstellen. De vraag is of men de doelstellingen dan zo moet formuleren dat er wel op beoordeeld kan worden. Volgens hem hoeft dat niet. De inhoudelijke beoordeling vindt dus eigenlijk niet plaats. Dat vindt het CDA een schokkende constatering. Als die er is dan wordt die vertrouwelijk gehouden. Dat is ook een conclusie: de inhoudelijke beoordeling is vertrouwelijk. Waarom? Het CDA vindt dat de beoordeling enerzijds geformaliseerd moet worden, daar mag dan ook een stuk informele beoordeling plaatsvinden, in een goede balans waar die nu volkomen informeel is of helemaal financieel. Het CDA vindt dat het niet in overeenstemming is met wat zij eigenlijk wil.

Consequenties die getrokken worden als er niet aan de doelen wordt voldaan. Dat geldt vooral voor de structurele subsidies. Daarvan geeft de provincie ook aan daar niet op te willen afrekenen. Dhr. Krajenbrink heeft gekeken naar de afspraken die er bijvoorbeeld met het Groningen Museum gemaakt zijn. Daarbij wordt aangegeven dat er niet of nauwelijks wordt voldaan aan de budgetafspraken die er gemaakt zijn. Deelt het College de mening dat het Groningen Museum op onderdelen niet voldoet aan de afspraken zoals die door de provincie met hen gemaakt zijn? Heeft het Groninger Museum het College geïnformeerd over de wijze waarop men die prestatiedoelen heeft gehaald?

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) wil zich vooral concentreren op de reactie van het College op dit rapport en de maatregelen die zij neemt op de aanbevelingen die de Noordelijke Rekenkamer doet. Er is net een korte uiteenzetting geweest van wat het rapport inhoudt, daaraan is een aantal conclusies verbonden. Vanuit het College is men wel blij met het rapport, waaronder het feit dat er met alle instellingen uit de cultuurnota prestatieafspraken gemaakt zouden moeten worden en dat daarin de prestatie-indicatoren verder aangescherpt zouden moeten worden. Dat is een stap in de goede richting. Het College wil de inhoudelijke toetsing meer zichtbaar maken. De ChristenUnie kan dit zeker onderschrijven. Zij vindt het belangrijk dat op dit beleidsterrein, culturele instellingen en het grote geld wat daarmee gemoeid is, men transparant is. De ChristenUnie is positief over het overnemen van deze aanbevelingen.

De Noordelijke Rekenkamer vindt het niet ver genoeg gaan. Zij vindt dat er meer nodig is om duidelijk te krijgen in hoeverre de financiering bijdraagt aan de realisatie van de doelen die de provincie stelt. De ChristenUnie is benieuwd naar de nadere reactie van de gedeputeerde op dit punt.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) neemt aan dat het College inhoudelijk wel iets denkt over de subsidiehoogte voor de verschillende instellingen. De transparantie is in ieder geval naar de Staten toe vrij minimaal. Hoe kan dat verbeterd worden, zodat er meer inzicht verkregen worden in het waarom, hoeveel en wat?

Dhr. **De Vries** (D66) vindt het positief dat er een structureel beleid wordt gevoerd. Wat wel zorgelijk is, is dat de inhoudelijke beoordeling niet openbaar gedaan wordt, maar vertrouwelijk is. De transparantie is daarmee zoek. Dat is jammer. Ook al is het zo dat de doelstelling pas in 2015 gehaald hoeft te worden, toch zou men de hele periode al consistent moeten zijn en zou er gekeken moeten worden: hoe zijn we op pad en is er een voortgang te zien. Dat kan op deze manier niet. Het feit dat de beoordeling alleen vertrouwelijk wordt gemaakt, is jammer. Juist organisaties als de Kunstraad en misschien het Museumhuis zouden daarin een rol kunnen spelen. Die zou dan ook openbaar gemaakt moeten worden. Waarom wordt dat nu niet gedaan en hoe zal dat in de toekomst veranderen?

Mw. **Hartman** (VVD) geeft aan dat er miljoenen uitgegeven worden aan de prachtige drie programma's uit de cultuurnota, dan is het toch wel schokkend dat de provincie niet kan vaststellen of haar beleid succesvol is. Het cultuurbeleid van de afgelopen vier jaar is gecontinueerd, dat is duidelijk. De focus ligt op het in stand houden van de bestaande culturele instellingen. De provincie weet helemaal niet of zij wel waar voor haar geld krijgt.

Informeren van de burger over de miljoenen van de nota. Dat is toch van belang?

Is het niet van belang om de mate van effecten van het beleid te toetsen?

Houdt de provincie bewust afstand? Is daarmee het oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de instellingen niet relevant?

Waarom worden de instellingen met juist incidentele subsidies wel door de Kunstraad beoordeeld en de andere niet? Wil de gedeputeerde geen consequenties trekken uit de beoordeling van deze instellingen.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) is benieuwd naar de antwoorden op vragen die al gesteld zijn. GroenLinks heeft een voorstel: er is al een reactie van het College opgenomen in deze. Een advies is: 'kwalitatieve analyse in plaats van evaluatie'. Het College zegt daar niet jaarlijks behoefte aan te hebben. Er is volgens mw. Stavast ook wel een probleem. Het advies gaat zover dat voordat de cultuurnota verlengd zou worden, de kwalitatieve analyse nu al plaats zou moeten vinden. De vorige is gemaakt door de voorgangers van de Kunstraad. De Kunstraad is nu nog bezig met een veranderplan. Het is helemaal niet slim om als er nog problemen zijn met het behandelen van de incidentele aanvragen daar nu een verzoek neer te leggen voor een kwalitatieve analyse. Het idee van GroenLinks is: waarom zou men de Kunstraad niet kunnen vragen om 2010/2011 een kwalitatieve analyse te maken, lijkend op die van het begin van de vorige nota.

Dhr. **Sangers** (SP) geeft aan dat er bij de adviesaanvraag van de Kunstraad nadrukkelijk gevraagd is om alleen te adviseren met betrekking tot programmaliijnen 1 en 3. Daarbij is niet gevraagd om een advisering met betrekking tot individuele instellingen. Daarmee heeft men die kans laten liggen om die vraag bij de Kunstraad neer te leggen. Is dat een ommissie van de Staten zelf? Dhr. Sangers weet niet meer precies hoe dat gegaan is.

Dhr. **Speltman** (PvdA) reageert hierop door aan te geven dat het niet is voorgelegd. De commissie heeft wel gevraagd aan het College om de Kunstraad in te schakelen.

Dhr. **Sangers** (SP) zou graag zien dat het een volgende keer nadrukkelijker zou gebeuren. Het mag niet zo zijn dat er veel geld vanuit de autonome middelen wordt ingezet op cultuur, en dat er dan niet gekeken kan worden of de doelstellingen gehaald worden. Het zou te ver gaan om te stellen dat het cultuur om cultuur is, waarmee dan het middel tot doel zou worden verheven.

Groninger Museum. In de taakstelling is er mogelijk sprake van een spagaat tussen de inhoudelijke internationale ambitie aan de ene kant en de meer regionale taak aan de andere kant. Is er met de geplande overheveling van het historische materiaal van het museum naar het forum, de spagaat opgeheven? Gaat daarmee de taakstelling van het Groninger Museum veranderen?

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) vat samen dat een aantal vragen zich toespitst op de vraag of het beleid succesvol is. De cultuurnota 2005-2008 bevat heldere doelstellingen op hoofdlijnen en ook meer toegespitst. Vanuit de rekenkamer: sociale cohesie en economische spin-off. Dat zijn belangrijke onderdelen, maar wel bij effecten. De eerste zijn wel wenselijke bijeffecten, maar de hoofddoelstellingen zijn cultuurbereik, regionale identiteit en dynamiek in de kunsten. Die zijn uitgewerkt in subdoelstellingen. Dat is de opbouw van het beleid, de vraag is: hoe functioneert het beleid. Dat gebeurt op detailniveau in de vorm van budgetcontracten. Bij de meeste instellingen is er een budgetcontract. Dat behelst financiële indicatoren, maar ook inhoudelijke. Er zijn twee dingen inhoudelijk. Artistieke kwaliteit is een punt waar de provincie als overheid anderen bij in moet schakelen. De provincie gaat niet zelf die kwaliteit beoordelen. Dat gebeurt dan ook voortdurend. Vier jaar geleden in een evaluatie. Ook nu is er zeker getoetst aan de hand van beschikbaar materiaal door de Raad van Cultuur, de Kunstraad, het Fonds voor de Podiumkunsten. Daardoor is er wel degelijk een inzicht in die artistieke kwaliteit. Er wordt ook gekeken of er inhoudelijk wel voldoende gebeurt. Presteert men voldoende? De gedeputeerde is bang dat de gekozen methode zijn repercussies heeft. Het College heeft gezegd: er is vier jaar geleden uitvoerig geëvalueerd, er is veel overhoop gehaald, opnieuw ingezet, nu is er gekozen voor continuïteit als men goed presteert. Daarmee is er nu niet een uitvoerig externe evaluatie gekomen. Daarmee zijn de methoden waarmee

gewerkt wordt voor een deel buiten zicht gebleven. Dat is erg jammer omdat er juist heel goed gekeken wordt naar wat er inhoudelijk gebeurt. De interne evaluatie is zo gedetailleerd dat het moeilijk presentabel is. Het is wel wijs om het zichtbaar te maken. De gedeputeerde zoekt naar het moment, met daarbij de suggestie van mw. Van der Graaf: de terugkoppeling van doen de instellingen wat afgesproken is en maak dat zichtbaar en laat zien hoe dat bijdraagt aan de subdoelstellingen. De provincie kiest voor continuïteit van het beleid, de doelstellingen blijven overeind. Dat is niet een informeel proces. Er wordt veel aandacht besteed aan financiën, de professionalisering subsidierelatie is veel in discussie geweest. Er wordt inhoudelijk gekeken, niet tussentijds naar: is de artistieke kwaliteit nog wel voldoende, maar er wordt gekeken naar hoeveel activiteiten en naar hoe en waar het plaatsvindt. De commissie kan ervan uitgaan dat het College positief is over de instellingen zoals die nu in de cultuurnota staan.

Dhr. **Sangers** (SP) vat samen dat de gedeputeerde afstand neemt van het idee dat het louter een informeel proces zou zijn. Maar is er dan wel het beeld dat het in ieder geval geen transparant proces is?

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) antwoordt dat het vier jaar geleden wel transparant bekeken werd en dat er nu alleen getoetst werd of het allemaal in orde is. Het had best zichtbaarder gemaakt kunnen worden. Het is wel zeker inhoudelijk bekeken. Wat daaraan moet gebeuren, daar zal de gedeputeerde over nadenken, het meer zichtbaar maken van hoe het precies in elkaar zit. Achteraf kan men zeggen dat het eerder had moeten.

Groninger Museum. Het College heeft de indruk dat het op hoofdpunten op koers ligt. Dat neemt niet weg dat er geen specifieke opmerkingen over te maken zijn. Daar heeft de gedeputeerde zich nu niet op voorbereid. De historische collectie hoort erbij, om die zichtbaar te maken. Het is niet zo, bij de structurele instellingen, dat het College jaarlijks zal ingrijpen als het niet helemaal loopt zoals het College het wil. Er is wel steeds overleg. Of op ambtelijk of op bestuurlijk niveau. Naarmate er meer problemen zijn, is het ook een bestuurlijk gesprek. Er is jaarlijks een gesprek met de instellingen.

Aanbevelingen. Die zal het College zeker implementeren. Dat betekent: zichtbaar maken in de subsidietoekenningen van hoe het staat, niet alleen de financiële indicatoren. Met alle instellingen prestatieafspraken maken. De gedeputeerde zal nadenken over hoe de budgetafspraken zichtbaarder gemaakt kunnen worden.

Mw. **Hartman** (VVD) vraagt of de gedeputeerde kan aangeven waarom de instellingen met een incidentele subsidie wel door de Kunstraad wordt beoordeeld en de structureel gesubsidieerde niet.

De **voorzitter** vraagt of er meer vragen zijn voor de tweede termijn.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) geeft aan er nog een te hebben staan voor het eerste termijn: heeft het Groninger Museum een evaluatie aangeleverd?

De **voorzitter** vraagt of er nog vragen zijn voor de tweede termijn.

In tweede termijn

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) geeft aan het budgetcontract van het Groninger Museum te hebben opgevraagd. Vandaar de vraag in hoeverre het College vindt dat het Groninger Museum voldoet aan de eisen die daarin staan. Daarin staat onder andere dat de beleidsinhoudelijke evaluatie plaatsvindt en dat het Groninger Museum aan het eind van de periode in 2008 dat zal moeten aanleveren. Is die al aangeleverd?

Hoe kan de subsidie teruggevorderd worden als er afgeweken wordt van de budgetsubsidie, als men niet voldoet aan de subsidieafspraken? Er staat zelfs: overschotten ten opzichte van de toegekende budgetsubsidie die het gevolg zijn van het niet realiseren van de gemaakte prestatieafspraken komen ten gunste van de provincie Groningen. Dat is een tegenstrijdigheid met wat

de gedeputeerde aangeeft richting de rekenkamer, dat hij de overschotten niet wil terugvorderen. Hier staat van wel. Er worden volgens de rekenkamer een aantal doelstellingen niet gehaald, die indruk had het CDA al. De consequenties daarvan worden duidelijk genoemd. Hoe kijkt de gedeputeerde daartegen aan?

Mw. **Stavast** (GroenLinks) geeft aan dat er niet echt op het voorstel van GroenLinks is ingegaan. De gedeputeerde houdt een betoog dat het in 2004 gebeurd is en nu omdat er op dezelfde lijn wordt voortgegaan men nu tot dezelfde conclusie zou moeten komen. Dat is te kort door de bocht. Aan de andere kant is de opmerking over dat er nagedacht wordt om het meer inzichtelijk te maken, dat resultaat wil mw. Stavast graag horen. Voorlopig is zij er niet van overtuigd dat het plan van GroenLinks overbodig was.

Groninger Museum. Daar is geen rekenkamer voor nodig. Iedereen kon met de ogen dicht nog zien dat er zeker in de startfase anders gewerkt werd dan er gedacht werd. Dat hebben veel mensen gewoon laten lopen.

Dhr. **Sangers** (SP) vraagt het CDA of zij suggereert dat er een aantal afspraken bij het Groninger Museum niet is nagekomen. Waar wordt dan op gedoeld?

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) geeft aan ook niet op de artistieke stoel te willen gaan zitten om dat te beoordelen. Daarvoor zijn er de externe instellingen. De rekenkamer velt daar een oordeel over. Die constateert dat er niet wordt voldaan aan de doelstellingen. Voor de eigen beeldvorming heeft dhr. Krajenbrink het verslag opgevraagd en komt hij tot dezelfde conclusie, dat is persoonlijk, waarmee hij dan zou doen wat hij anderen verwijt. Dat wil hij vermijden en daarom houdt hij vast aan het oordeel van de rekenkamer. Dit wil hij ook aan mw. Stavast meegeven: die lijn van externe deskundigen vast te houden als uitgangspunt.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan dat de incidentele subsidies zijn uitbesteed aan de Kunstraad. Daar kan via het piepsysteem nog wat van gevonden worden. De structurele subsidies zitten in het cultuurbeleid. Op een gegeven moment is het aan de orde om de Kunstraad om advies te vragen over onderdelen van het cultuurbeleid. Er is nu niet voor gekozen. Dat heeft te maken met bepaalde keuzes.

Terugvordering. Dat staat allemaal in het budgetcontract. Dat zijn uiterste mogelijkheden. Het College wenst op basis van overleg bij te sturen. Op hoofdlijnen is het College erg tevreden over het Groninger Museum. Zij levert een enorme prestatie en heeft een geweldige uitstraling, presteert de sterren van de hemel. Daarmee staat de gedeputeerde dan ook niet op het punt om terug te vorderen. Er zal op de doelstellingen gestuurd blijven worden. De historische collectie staat nu niet opgesteld. Dat moet wel zichtbaar gemaakt worden. Dat is een proces van wat langere adem. Het College wil wel bevorderen dat het museum de collectie in de vorm van bruikleen ter beschikking stelt. Het College steunt de keuzes die het Groninger Museum heeft gemaakt. De gedeputeerde gaat ervan uit dat voor de cultuurnota alle instellingen langs zijn gelopen voor een inhoudelijke evaluatie.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) stelt daarmee vast dat de afspraken gemaakt in het budgetcontract niets voorstellen.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) is het niet helemaal eens met het CDA. Er wordt wel degelijk aandacht besteed aan het historisch erfgoed. Misschien in te lichte mate, maar dat men zich totaal niet aan de afspraken houdt, klopt niet.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) constateert met de Noordelijke Rekenkamer en met vele anderen in Groningen dat er geen of weinig aandacht is voor historisch Groningen. Die afspraken staan wel in het budgetcontract...

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan gezegd te hebben dat de doelstellingen erg belangrijk zijn. Bij het punt van de historische collectie is het een zaak van een langere adem om het in te vullen. Dhr. Spoeltman geeft ook aan dat er tentoonstellingen zijn, er worden bruiklenen gedaan, er wordt zeker wel wat gedaan met de historische collectie. Het is niet zo dat de gedeputeerde dat niet belangrijk vindt. Het is niet zo dat de budgetcontracten dan maar waardeloos zijn.

Dhr. **Sangers** (SP) stelt vast dat de gedeputeerde vindt dat er door het Groninger Museum wel iets gedaan is met de historische collectie. Betekent het dan dat de gedeputeerde het oordeel van de rekenkamer op dat punt afwijst²?

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan dat dhr. Sangers het antwoord hierop tegoed houdt.

Mw. **Hartman** (VVD) suggereert dat dit soort zaken voorkomen kunnen worden als ook de structureel gesubsidieerde instellingen, waaronder het Groninger Museum, ook eens extern beoordeeld worden en om te kijken of er dan consequenties aan verbonden moeten worden. Anders is het alleen een discussie over getallen binnen het eigen systeem van de provincie.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan dat het in de systematiek verwerkt zit van kiezen voor continuïteit en daarmee geven van zekerheid aan instellingen.

De **voorzitter** concludeert dat dit stuk als C-stuk naar de staten zal gaan.

5. **Voordracht van GS aan PS van 14 oktober 2008, nr. 2008-56.731, CW betreffende Concept-cultuurnota 2009-2012 (nummer 34/2008)**
Aanvullende voordracht van GS, nummer 2008-62712, CW betreffende doorontwikkeling kennissite www.hetverhaalvangroningen.nl (nummer 34A/2008)
Brief van GS van 4 november 2008, nr. 2008-60.461/45/A.7, CW betreffende te late inspraakreacties cultuurnota 2009-2012
Brief van GS van 4 november 2008, nr. 2008-60.404/45/A.8, CW betreffende Aanvraag Programma Cultuurparticipatie 2009-2012.

Hierbij worden betrokken:

- De brief van het Openluchtmuseum Het Hoogeland van 10 juni 2008 betreffende de provinciale cultuurnota 2009-2012 (corr.nr. 2008-33031 en zaaknr 10879)
- De e-mail van 16 september 2008 van de voorzitter van Groverpop betreffende subsidiering Stichting Groverpop (corr.nr. 2008-52616 en zaaknr. 130559)
- De e-mail van 7 oktober 2008 van de voorzitter van Groverpop betreffende kopie bezwaarschrift Groverpop aan de Kunstraad (corr.nr. 2008-58290, zaaknr. 136383)
- De e-mail 15 oktober 2008 van de voorzitter van Groverpop betreffende Groverpop (corr.nr. 2008-58598, zaaknr. 136904)
- De brief van 15 oktober 2008 van de heer J. Abrahamse betreffende voortbestaan Stichting Beeldlijn (corr.nr. 2008-58970 en zaaknr. 137444)
- De brief van 17 oktober 2008 van de heer R. Dijkhuis, directeur RTV Noord, betreffende Stichting Beeldlijn (corr.nr. 2008-59156 en zaaknr. 137593)
- De brief van 1 oktober 2008 van de heer G. Pruiksmas, adjunct directeur van het museum voor figuratieve kunst De Buitenplaats te Eelde, betreffende Stichting Beeldlijn (corr.nr: 2008-63145, zaaknr: 141895)
- De e-mail en bijlage van 7 november 2008 van Stichting Beeldlijn betreffende Stichting Beeldlijn (corr.nr: 2008-63413, zaaknr: 142096)

---

² Zie bijlage bij het verslag

- De brief van Theater te Water van 18 november 2008 betreffende laatste inspraakreactie Theater te Water (zaaknr: 144450, corr.nr: 2008-65945)

De **voorzitter** geeft aan dat er twee sprekers zijn. Daarna zal de eerste termijn plaatsvinden waarop een korte schorsing zal plaatsvinden. Er zijn twee minuten spreektijd. Dan kan de commissie vragen stellen waarop er weer twee minuten zijn om daarop te reageren, geen debat.

Mw. **Broekhuis** (Museumhuis Groningen): dank u wel mevrouw de voorzitter. Ik wou niet gebruik maken van de vijf minuten. Ik denk dat we kort en krachtig kunnen zijn. We hebben al eerder ingesproken, u bent daar allen van op de hoogte. We hebben voor deze cultuurnota ook een inspraaknotitie gericht aan u, die heeft u allemaal kunnen lezen. Daarin staan onze argumenten. Na overleg met de directeuren bij het Museumhuis hebben we besloten om toch in te willen spreken, ook omdat er in de inspraaknotitie die is meegezonden een samenvatting is gemaakt die wij verder willen aanscherpen. Ik wil nog steeds een compliment geven voor de cultuurnota zoals die er ligt en voor de integrale benadering van erfgoed. Dat is een lovenswaardig initiatief. Ik wil drie punten naar voren brengen die voor ons van belang zijn. Het eerste punt is het argument dat we hebben aangedragen: als je een ambitieuze nota neerlegt, zul je ook moeten kijken of die ambities verwezenlijkt kunnen worden, of je voldoende kennis in huis hebt. Niet zo zeer in de provincie als wel bij de provinciale instellingen, of de organisaties draagkrachtig en stabiel zijn, solide zijn. Of er voldoende medewerkers zijn bij die verschillende instellingen en of er voldoende middelen zijn. In één van de eerdere inspraakrondes heb ik al aangegeven dat de musea er op dit moment erg slecht voor staan. Ik denk dat als je gaat kijken naar het ambitieniveau dat in de cultuurnota ligt dan je dan ook zou moeten kijken: zijn de voorwaarden in huis om die ambities waar te maken. In de reactie op de inspraaknota stond al dat het eigenlijk uitvoering van beleid is. Dat wil ik hier toch ten eerste tegenspreken. Op het moment dat je gaat kijken naar voorwaarden om te kijken of je cultuurbeleid kunt realiseren is dat van belang voor het vaststellen van de nota en de uitvoering komt daarna wel, maar de voorwaarden onderzoeken of die aanwezig zijn voor dat beleid moet je eigenlijk voorafgaand aan de vaststelling van de cultuurnota doen. Ik wil aangeven dat er op dit moment heel veel instellingen zijn die weliswaar bereid zijn om met verve die ambities waar te maken, maar dat de druk op de instellingen erg groot is. Wij zijn als provinciehuis van harte bereid om samenwerkingsprojecten te organiseren en om input te geven, we hebben daar ook extra budget voor gekregen. Daar zijn we heel blij mee, maar op het moment dat wij een samenwerkingsproject willen gaan organiseren is het voor ons ook van belang dat als wij de telefoon oppakken of een mail sturen dat er aan de andere kant van de lijn iemand is die in staat is om daar op in te springen om of naar een vergadering te komen of om zaken mee te helpen uitdenken. Een investering alleen bij het Museumhuis is niet voldoende om de druk bij de instellingen weg te halen. Het tweede punt dat ik wil aanscherpen, is de afstemming van taken. Er wordt in de nota gezegd: de provincie is een van de vele actoren die zich met de collectie Groningen gaat bemoeien. We hebben onze specifieke taak daarin, zonder dat die taak gedefinieerd is. Het valt ons heel erg op dat er binnen het museaal beleid een afstemming tussen gemeenten en provincie een voortdurende spanningsbron is. Ik denk dat het erg goed is om als provincie helder te maken wat haar positie en taak is en wat zij van de gemeenten verwacht. Wat monumenten betreft zou ik willen toevoegen dat de afstemming met de Rijksoverheid hierin van cruciaal belang is. Binnen het monumentenbeleid is de afstemming tussen Rijk, provincie en gemeenten op dit moment zoek. Dat zorgt voor problemen. Als 3de punt hebben we gedacht: hoe kunnen we een oplossing bieden. U wordt geconfronteerd met een erom aanzuigende werking van mensen die vooral geld willen hebben. Ik snap dat het budget beperkt is. Je moet daar heel zorgvuldig mee omspringen. Daarom hebben we ook aangegeven dat cultuur niet alleen een zaak is van cultuur alleen: het is de basis waarop de samenleving draait. Je zou ook kunnen kijken naar economische partners waarbij cultuur een belangrijke voorwaarde is: vestigingsklimaat, huisvesting, maar ook een leefbare samenleving. Ga eens kijken bij economie of bij landelijk beleid of daar mogelijkheden zijn om het cultuurbeleid dat je wilt verwezenlijken of je daar ook middelen vandaan zou kunnen halen.

Dhr. **Sangers** (SP) heeft een vraag, meer nog naar aanleiding van de vorige keer dan naar aanleiding van deze inspraak. Het gaat over de randvoorwaarden om te kunnen functioneren, daarmee gaat dhr. Sangers ervan uit dat die randvoorwaarden volgens mw. Broekhuis nu niet overal aanwezig zijn. Het

inzicht in hoe het hier in Groningen zit en elders is dan interessant, de *benchmark*. Hoe staat het daarmee?

Mw. **Broekhuis** (Museumhuis Groningen) geeft aan dat er in Groningen een eerste vergelijking van cijfers heeft plaatsgevonden. De voormalige inspecteur van erfgoed, mw. Van Rappard doet dat voor het Museumhuis. Er is nu een eerste overzicht van hoe de musea er voorstaan ten opzichte van elkaar. Ondertussen is de museumvereniging begonnen met een nationale *benchmark* die wat algemener is, maar waarmee misschien vergelijkingen zouden kunnen worden gemaakt. Nu hebben statistici bepaald dat, willen die cijfers betrouwbaar zijn, er minstens vijf jaar gemeten moet worden. Zo lang duurt het nog voordat er algemene cijfers zijn. Men zal het nu moeten doen met vergelijkingen met vergelijkbare organisaties en interpretaties die er vanuit andere provincies komen. Nu heeft mw. Van Rappard gezegd dat haar conclusie is dat het in vergelijking hier in Groningen arm is. Het staat niet op papier. Zelf zit mw. Broekhuis in de commissie voor museumregistratie. Er komen haar veel dossiers van landelijke musea voor ogen. Dan valt het op dat Groningen daar laag op staat. Een derde voorbeeld is dat als men kijkt naar landelijke cursussen die bij de museumvereniging worden aangeboden van waar zet je een tentoonstellingsplan op dat één van de museummedewerkers die er geweest was, zei daar niet veel aan te hebben. Men begon met een budget met € 20.000 waar Groningen een budget heeft van ongeveer € 5.000 voor een tentoonstelling. Daarop zei men met dat bedrag niet te kunnen werken. Op landelijke schaal zit Groningen ver onderaan.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) constateert dat er twee punten waren bij de vorige inspraakreactie:

De knelpunten die er waren bij de achterban: de zorgelijke financiële situatie. Is daar voldoende invulling aan gegeven voor zover mw. Broekhuis dat kan beoordelen in deze cultuurnota?

Moederrol Groninger Museum. Die was verdwenen. Dhr. Krajenbrink zag in de subsidiebeschikking dat die moederrol er wel moet zijn: in samenwerking met het Museumhuis en het Groninger Museum moet daar invulling aan worden gegeven. Kan mw. Broekhuis daar uitsluitsel over geven?

Mw. **Broekhuis** (Museumhuis Groningen)

Financiële voorwaarden. Die zijn niet beter geworden. Daarom geeft zij in deze inspraak ook aan dat de voorwaarden voor goed beleid zijn dat je als instelling kan functioneren. Op dit moment is er krapte. Er zijn dit jaar twee grote samenwerkingsprojecten geweest die nu voor een deel nog draaien: het verleden van Groningen en het Jaar van het Religieus Erfgoed. Bij die samenwerkingsprojecten kan men merken wat een druk dat bij de organisaties aan de andere kant geeft, ook al geef je zelf de mogelijkheden tot gemeenschappelijke PR. De budgetten zijn niet verhoogd. In de herziening staat dat de musea er geen geld bij krijgen.

Moederrol. Dit is ingewikkeld om aan te geven. De afspraak met het Groninger Museum is dat zij af willen van die term. Daar is ook een notitie over geschreven die bekend moet zijn. Hoe kan dit behapbaar gemaakt worden voor het Groninger Museum. Het Groninger Museum is wel degelijk bereid om in samenwerkingsprojecten veel te doen, maar een museum functioneert op een heel ander niveau. Bij dat functioneren moet er gekeken worden naar welke zaken er wel meegenomen kunnen worden voor de regio en welke niet. Daarin is een heel werkbare afstemming gemaakt. Dat komt uit het hoofd op de volgende punten neer: het Groninger Museum levert expertise en platformbijeenkomsten. Ze verzorgt het bruikleenverkeer om niet. De verzekeringsbijdragen zijn ook om niet. Een museum in de provincie dat een bruikleen ontvangt hoeft het niet opnieuw te verzekeren en hoeft ook geen handelingskosten te betalen.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) stelt dat mw. Broekhuis pleit voor een duidelijker omschrijving van taken voor gemeenten en provincie omdat het vaak een spanningsveld oplevert. De eerste gedachte van mw. Stavast is dat heel vaak beide een bijdrage zijn om de exploitatie sluitend te krijgen. Zijn er voorbeelden waarin die taken heel verschillend omschreven kunnen worden?

Mw. **Broekhuis** (Museumhuis Groningen) bevestigt dit meer naar aanleiding van wat zij in de wandelgangen en bij discussies hoort. Het kan ook enigszins in de cultuurnota teruggevonden worden: de wens om vooral de *output* te versterken. Dus vooral het eindproduct en geïntegreerd cultuurbeleid te maken. Dat is een ambitie van de provincie. Er ligt volgens mw. Broekhuis ook een ambitie om gemeenten voorwaarden te laten scheppen voor het museum als lokale organisatie. Die zijn verantwoordelijk voor huisvesting en dat soort zaken, de provincie wil vooral het beleidsmatige, de *output* en het erfgoed oppakken.

Dat is niet geformaliseerd, daar zit een voortdurend spanningsveld. Het is van belang dat de provincie haar positie weergeeft, dan weten de gemeenten ook waar zij aan toe zijn. Nu dreigen musea soms een speelbal te worden in het heen en weer bewegen tussen provincie en gemeenten. Het pleit is voor een heldere afbakening daarin.

Tweede inspreker:

Dhr. **Van Veen** (Noordelijk Scheepvaartmuseum): dank u wel. Fijn dat ik weer mag komen inspreken. We zijn hier al een paar keer eerder geweest. Ik had een aantal punten opgeschreven, maar wil ook even aansluiten bij wat mw. Broekhuis heeft gezegd. Wij zijn één van de musea waarover zij net sprak. Het is ook onze ervaring en die van collega-musea om in de ambities van de overkoepelende organisaties mee te draaien. Dat wil zeggen dat als het Huis voor Groninger Cultuur of het Museumhuis met een fantastisch plan komt, het voor een instelling als de onze erg lastig wordt om als je zelf niet een sterke financiële basis hebt daar tijd voor vrij te maken. Wat mw. Broekhuis niet genoemd heeft, is dat de druk die dan bij de organisaties ligt om toch mee te doen omdat je het je niet kan veroorloven om af te haken, want dan doe je niet mee met een overkoepelend project en dat is slecht voor het imago van je organisatie, dat is een zware druk. Dan ben je toch snel geneigd om mee te doen en om de andere kerntaken die je als museum hebt te laten liggen. Dan maar geen collectieverzorging, of wat minder schoonmaken of minder educatie, maar meedoen aan projecten die worden georganiseerd. Ik vind dan ook echt dat het streven dat er is om de overkoepelende organisaties te ondersteunen en om die in staat te stellen om allerlei prachtige projecten te initiëren lovenswaardig is, daar doet iedereen aan mee, wij ook, maar dat kan alleen als je zelf een financiële en organisatorische basis hebt. Dat is precies het punt waarop wij al vaak hebben ingesproken en gesprekken hebben gevoerd. Het Scheepvaartmuseum wordt algemeen gewaardeerd, dat is wel gebleken uit allerlei gesprekken. Het is het Kustvaartmuseum van Nederland. We organiseren heel veel dingen. Er is in het voorjaar door de adviescommissie van de Kunstraad gezegd dat er veel meer geld naar het museum moet om het op een fatsoenlijke manier te laten draaien. Dan gaat het niet over luxueuze dingen, maar over een salariering die uitgaat boven de *BNNA-schaal van 2001. Die tillen we nu uit naar 2002, dat is al een hele vooruitgang. Het museum kampt met grote tekorten. Medewerkers worden onderbetaald. Er is al bezuinigd op personeel. Er zijn medewerkers uit de ID-regeling gehaald en zelf in dienst genomen, daar hebben we reserves voor aangelegd. De laatste stand van zaken is dat de gemeente Groningen wel fors geld heeft bijgelegd. Mij trof een opmerking in de inspraaknota ontwerp cultuurnota bij het commentaar van GS: dat de gemeente meer bijdraagt betekent niet dat de provincie ook meer moet bijdragen. Dat is waar natuurlijk en dat respecteren wij ook. De eigen verantwoordelijkheid van de provincie staat buiten kijf. Aan de andere kant vinden wij dat als de gemeente meer bijdraagt dat niet automatisch zegt dat de provincie dat niet hoeft te doen. De provincie is altijd vrij om het Scheepvaartmuseum wel te ondersteunen als wij het heel zwaar hebben zoals nu. Nogmaals, en daar sluit ik mee af: alleen een financieel gezond museum kan grote plannen op poten zetten, kan meedoen met andere projecten, maar kan ook zelf grote plannen ontwikkelen. Onze rol in de provincie wordt steeds groter, we hebben een samenwerkingsverband met Zoutkamp, we zijn één van de oprichters van het Groninger Maritiem Museaal overleg, we zijn nu in gesprek met museum het Hoogeland in Warffum om ook tot samenwerking te komen, er zijn allerlei initiatieven die niet alleen landelijk maar ook provinciaal van belang zijn. Dat kunnen we alleen doen met een goede financiële basis. Ik verzoek dan ook om meer financiële steun dan er nu in de cultuurnota staat.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) heeft twee vragen.

Tabakhistorisch museum. Dat gaat verdwijnen mogelijk in de toekomst. Is er al zicht op of daarmee de financiering ook verdwijnt die Niemeijer nu geeft?

Zit er schot in de plannen om eventueel te verhuizen naar een ander gebouw?

Dhr. **Van Veen** (Noordelijk Scheepvaartmuseum) antwoordt dat er nog geen definitief besluit is over het Tabaksmuseum. Hij gaat ervan uit dat het contract dat loopt tot en met 2010 niet verlengd wordt. Dan vervalt de bijdrage van € 40.000 per jaar van Niemeijer. Wat er dan met de collectie zal gebeuren, is nog niet bekend.

Er heeft een aantal keren in de krant gestaan dat het Noordelijk Scheepvaartmuseum plannen heeft om te verhuizen naar het voormalig natuurmuseum . In de aanbevelingen van de Kunstraad stond dat het een goede zaak zou zijn. Op dit moment is duidelijk dat het Scheepvaartmuseum eigen ambitieuze plannen heeft voor het Gotisch Huis, die blijven staan. De fondsenwerving is daarvan stilgelegd, omdat er nu met medeweten van de wethouder van cultuur van de gemeente Groningen een plan is ingediend dat meedraait in het hele proces voor de invulling van het gebouw van het voormalig natuurmuseum. Daar mag dhr. Van Veen nog geen mededelingen over doen, het draait mee met meer dan tien andere inzendingen. Er ligt geen aanvraag van € 2,5 miljoen, maar de commissie die erover gaat, zal daar eerst over moeten oordelen. Het neemt niet weg dat als het niet door zou gaan, het Scheepvaartmuseum bezig zal gaan met het basisplan dat er is voor het Gotisch Huis, omdat het nog steeds een ijzersterk plan is.

De **voorzitter** bedankt dhr. Van Veen en wijst op de twee minuten extra inspreektijd die beide sprekers nog tegoed hebben om te reageren. Daarmee is de commissie aangekomen bij de eerste termijn van de behandeling van de concept-cultuurnota. Er is een aanvullende voordracht bij, twee brieven van GS en nog een hele lijst met brieven. Die heeft de commissie in het bezit.

Mw. **Hartman** (VVD) kan het niet kort houden. Over de procedure, over de jeugd, het cultureel erfgoed en het Verhaal van Groningen. In de vergadering van 11 juni is gevraagd om allerlei overzichten. Daar zijn heel veel van binnen gekomen, waarvoor dank. Er was ook een overzicht van ingediende beleidsplannen, maar zij kon de aanvragen die niet gehonoreerd zijn niet vinden. Alleen als er een reactie van de betreffende instelling was binnengekomen, was er een reactie van GS. In geen enkel stuk is terug te vinden dat de Jeugdtheaterschool Wonderboom een meerjarenbeleidsplan heeft ingediend. Dit theater past prima in programmaliijn 1, vooral de jeugd op het platteland heeft bijna geen voorzieningen meer, juist dit theater zorgt ervoor dat de jeugd in Noord Groningen actief wordt betrokken bij cultuur. Om door te kunnen groeien naar een meer professionele theaterschool is een structurele subsidie meer op zijn plaats dan een incidentele. Waarom is dit theater niet opgenomen in het overzicht en waarom komen zij niet in aanmerking voor structurele subsidie van de provincie?

Cultuureducatie. Het primaat ligt volgens de nota nog steeds bij de scholen, hun vraag is leidend, maar de leerlingenbijdragen zijn in de nieuwe cultuurnota overgeheveld naar het BEPP. De VVD vraagt zich af hoe dat straks moet, omdat zij de kritische noot deelt van IVAK en Kunststation C dat het voor de scholen niet meer zo gemakkelijk is om zelfstandig een project aan te vragen. De afgelopen vier jaren is het IVAK en KunstStation C gelukt om de scholen bewust te maken van hun eigen omgeving, om samen met lokale kunstenaars en instellingen een cultuureducatieplan op te stellen. Dat staat hoog op de diverse schoolagenda's. Het zijn wel meerjarenplannen. Waarschijnlijk zullen de scholen erg verrast zijn als dit beleid zal wijzigen. Dat is niet de bedoeling van de BEPP, vandaar de vraag: hoe zit het met de criteria van de BEPP, is er zicht op wanneer die komen? Hoe wordt geïnformeerd aan scholen en instellingen hoe zij hun aanvraag aan moeten geven?

BRIM-regeling cultureel erfgoed. Die nieuwe regeling heeft tot gevolg dat de monumentenzorg zich alleen gaat richten op sober onderhoud, instandhouding en niet meer op restauratie. Dat betekent waarschijnlijk dat er allemaal kerkjes als Garsthuizen zullen komen die alleen via tv-programma's de provinciale trotsen nog kunnen restaureren. Als dat dan niet lukt, hoe denkt de gedeputeerde dan om te gaan met dit probleem? Een tip van de VVD: naast de gesubsidieerde LIBAU en monumentenwacht is er een Stichting Behoud Kerkelijke gebouwen Groningen Drenthe, SBKGD, zij zouden kunnen zorgen voor bouw en onderhoud.

De borgen en het klooster zijn wel opgenomen in de nota, vesting Bourtange niet. Hoewel de VVD het eens is met de gedeputeerde dat het vooral een toeristische trekpleister is, is het lastig uit te leggen

aan de burgers waarom vesting Bourtange niet is opgenomen. Het is toch een uniek stuk geschiedenis en hoort thuis in een rij van monumenten, musea, borgen en klooster. Dat zou ook kunnen gelden voor het Streekhistorisch centrum zodat de lijst in de cultuurnota completer wordt.

Het Verhaal van Groningen en de grote nadruk op de digitalisering. Daar past de kennisite prima in. Het publiek wordt zo beter benaderd. De jeugd kan hiermee goed bereikt worden. Als de gedeputeerde een belangrijke rol ziet voor het GAVA en de subsidie met € 5.000 verhoogt, heeft de gedeputeerde dan wel een beeld van wat digitaliseren kost? Het verzoek is om dit op te trekken naar € 10.000.

Beeldlijn werkt projectmatig, maar zou wel structureel moeten worden gesubsidieerd. De VVD ziet aanknopingspunten met de doelstellingen uit Het Verhaal van Groningen en zou daar een structurele subsidie willen zien.

Inspraakreactie van de Kunstraad. Zij zijn wat laat in het traject betrokken geraakt. Het is voor instellingen gissen naar de praktische uitwerking van het voorgestelde beleid. De nota heeft een redelijk hoog abstractieniveau. Wat ontbreekt zijn heldere toetsingscriteria voor de meerjarige subsidies waarbij de Kunstraad al heeft aangeboden om te adviseren. Het zou mooi zijn om de Kunstraad daar vaker bij te betrekken. Die toetsingscriteria moeten dan wel zo helder zijn dat de instellingen in het antwoord van de provincie kunnen zien waarom zij wel of niet in aanmerking komen voor incidentele dan wel structurele subsidies. Zou het mogelijk zijn om in de volgende cultuurnota een bijlage te doen met afstemming met de gemeente Groningen over subsidiebudgetten. Het is nu onduidelijk wat de gemeente doet en wat de provincie.

Dhr. **Spoelman** (PvdA) geeft aan dat er niet voor het eerst wordt gesproken over de cultuurnota. Er is een hoorzitting geweest waar een aantal instellingen het woord heeft gevoerd. Er zijn veel schriftelijke inspraakreacties gekomen en er is een advies van de Kunstraad. Vastgesteld kan worden dat er is gekozen voor continuïteit, een bewuste keuze van de commissie en GS. Dat vindt men terug in de nota. Daarmee een compliment voor de gedeputeerde: de nota staat niet los van de Rijkssubsidie en de gemeentesubsidies. Er is fors extra geld gekomen voor het noorden. Eén van de punten is dat er beperkte middelen zijn. Die worden voor 90% structureel ingezet. Daarbij zijn er nog een aantal incidentele middelen: bij de Kunstraad, bij de BEPP en in de regionale cultuurplannen. Niet alles moet dichtgetimmerd worden voor structurele middelen, er moet ruimte blijven voor incidentele subsidies. Hierbij denkt dhr. Spoelman aan Stichting Vertellus, Groverpop, Haydn Jeugdorkest. Ook bestaande structureel gesubsidieerde instellingen die iets bijzonders doen moeten gebruik kunnen maken van incidentele subsidies.

Als de gemeente afhaakt, zoals bij Groverpop of Pavlov Medialab, is het niet de bedoeling dat de provincie dat dan maar opvult.

Inhoud nota. Het is niet altijd duidelijk wie wat krijgt, waarom en hoeveel. Dat zal in de loop van de aankomende jaren duidelijk op papier moeten komen. Dat heeft de gedeputeerde al toegezegd en daar zal ook echt aan gewerkt moeten worden. Het stond ook al in de vorige nota en is niet van de grond gekomen.

De Kunstraad. Daar is al een aantal discussies over geweest naar aanleiding van een verbeterplan. Het heeft de afgelopen jaren niet gefunctioneerd zoals dat de bedoeling was. Er komt een nieuwe start. Er is veel extra geld in gezet. Als er zoveel extra geld naar de Kunstraad gaat, moet er ten eerste veel gebruik van worden gemaakt: adviezen, ten tweede moet er in een eerdere fase gekeken worden of de raad doet wat het moet doen.

Cultuurparticipatiefonds. € 0,79 per inwoner. Hoe flexibel is dat fonds? Valt de gemeente Groningen onder dat fonds of hebben die een eigen bijdrage? Er is in een latere fase nieuwe tekst toegevoegd, dat is lovenswaardig.

BEPP. De PvdA is voorstander van het gezamenlijk besteden van geld en het inzetten voor grote projecten. De vraag is: welke criteria gelden daarvoor en wie gaat beoordelen wie van dat geld gebruik mag gaan maken? Eén van de criteria zou moeten zijn dat de scholen het primaat hebben bij het aanvragen van gelden uit dat fonds, waarbij expliciet moet worden vastgesteld dat instellingen dat niet alleen mogen.

Noordelijk Convenant. Er is extra geld voor Jungle Warriors. Dat is erg fijn gezien het verlies aan rijks subsidie. Is dat al beslist? In de nota staat dat het afhankelijk is van de vier andere partners. Is dat rond?

€ 100.000 extra voor de cultuurnota. De PvdA vindt dat Stichting Beeldlijn daar voor in aanmerking komt, GAVA en het Noordelijk Scheepvaartmuseum. Daarop zal de PvdA in de Staten terug komen.

Dhr. **De Vries** (D66) constateert dat er duidelijk een aantal punten is meegenomen. Er is echter ook een aantal nog niet goed verwerkt. In eerste instantie gaat het dan om de BEPP. Zoals het in de vorige cultuurnota stond dat het geld via IVAK en Kunststation C naar de onderwijsinstellingen werd gesluisd, heeft dat de voorkeur van D66. Dat het toen erg rigide was en alleen vanuit het onderwijs kon, daar is bij de evaluatie nadrukkelijk aandacht voor gevraagd en gesteld dat het minder rigide moest. Maar nu, door het in de BEPP te stoppen, daar voelt D66 minder voor. Het is een verkeerd signaal naar de instellingen. Het onderwijs kan heel goed zelf inzetten in samenwerking met onder andere musea en lokale kunstenaars. Dat zou aangepast moeten worden.

Het verhaal van Groningen, beeldlijn, daar is al van alles over gezegd.

Adviesaanvraag aan de Kunstraad. Bij de conceptnota is gesteld dat er een advies moest komen. Er is wel één gekomen, maar een heel beperkte. Gekeken in relatie tot wat er in agendapunt 4 is besproken, zou er de volgende keer wel een inhoudelijke reactie op instellingsniveau kunnen worden gegeven. Het idee van GroenLinks om dat tussentijds te doen, is heel nuttig. Ook als er een doelstelling is die pas in 2015 bereikt hoeft te worden, moet er wel tussentijds gemeten worden om te kijken of men op de lijn zit zoals die bedoeld is. Dat kan nu niet beoordeeld worden. Daar moeten de Kunstraad en andere organisaties zoals het Museumhuis wel degelijk een rol in spelen. Dit is nu een gemiste kans.

Erfgoed, cultuur en ruimte, duurzame gebiedsontwikkeling. Daar kan meer aandacht aan worden besteed. Er is een relatie ook in het POP, het beschermde landschap zoals Bond Heemschut, Oldambt waar aandacht voor is gevraagd. Het Middag-Humsterland doet er al wat aan. Dat kan breder worden uitgezet.

Afstemming gemeenten, met name de gemeente Groningen. In september was dhr. De Vries bij de commissievergadering van de gemeente Groningen over de conceptcultuurnota die daar ter sprake was. Alle fracties hebben gezegd dat zij de afstemming met de provincie erg zwak vonden of zich afvroegen of het er überhaupt wel was geweest. De wethouder heeft gezegd dat het beter had moeten. In één van de stukken die de provincie heeft toegezonden aan de commissie staat dat die afstemming er wel was en dat die goed was. Dit zijn toch twee heel verschillende stukken informatie. Hoe zit dit precies? Wordt het anders beleefd? Het is in ieder geval tegenstrijdige informatie.

Dhr. **De Vries** (D66) meent dat de wethouder van cultuur ook van de PvdA is. Of er op ambtelijk niveau of bestuurlijk niveau iets is misgegaan, weet hij niet. Het valt op, er zou meer duidelijkheid over moeten komen.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) vraagt schertsend of dhr. De Vries wel afstemming heeft gehad met de gemeenteraad en zijn eigen fractie.

Dhr. **De Vries** (D66) antwoordt bevestigend.

€ 100.000 extra. Een aantal punten: Beeldlijn en GAVA is al genoemd, het Scheepvaartmuseum komt ook in aanmerking. Maar ook Kloostermuseum Ter Apel en Haydn Jeugd Strijkorkest. In de vorige behandeling vroeg dhr. De Vries daar al aandacht voor. 15 jaar incidenteel subsidie geven is toch eigenlijk structureel en terecht zou het zo moeten zijn. De gedeputeerde heeft toen gezegd dat de Kunstraad dat niet nodig vond. Nu heeft dhr. De Vries het advies van de Kunstraad voor de gemeentelijke nota erbij gehaald, daar staat op pagina 64 iets heel anders: "de raad adviseert de gemeente om bovendien met de provincie Groningen in gesprek te gaan over de subsidiering van HJSO. In tegenstelling tot de gemeente Groningen kent de provincie geen meerjarige subsidie toe aan dit orkest. De Kunstraad meent dat ook een meerjarige bijdrage van de provincie in de rede ligt,

gezien het grote belang van het orkest voor de regio". Dat is weer tegenstrijdig met wat in de conceptcultuurnota werd besproken. Daar hoort hij graag een reactie op.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) stelt vast in het voorjaar de conceptnota te hebben gekregen en te hebben besproken, in de tussentijd heeft men in de fracties commentaar gegeven. De rekenkamer heeft een onderzoek uitgebracht, diverse instellingen hebben ingesproken, gemeenten hebben hun zienswijzen weergegeven, als laatste heeft de Kunstraad een advies uitgebracht. Er moet geconstateerd worden dat er met de opmerkingen vanuit de fracties en instellingen niet veel gedaan is in de nota die er nu ligt. Die is niet veel anders dan die in het voorjaar voorlag. Er is wel een aantal aanpassingen nodig.

Objectieve criteria om te kijken hoe en waarom instellingen subsidie krijgen. Dat kan een goed houvast zijn voor het vaststellen van de doelstellingen. Voor de transparantie is dat ook goed. De Kunstraad, de Noordelijke Rekenkamer, en het CDA heeft dit al eerder naar voren gebracht. Dhr. Krajenbrink pleit voor opname in de cultuurnota, dat er binnen twee jaar objectieve criteria ontwikkeld worden zodat die voor de volgende cultuurnota ingebracht kunnen worden. Daarbij wil het CDA wel tussentijds geïnformeerd worden zodat inzichtelijk is dat er werkelijk iets mee gebeurt.

De Kunstraad. Deze zal na twee jaar grondig moeten worden geëvalueerd. Dat ziet dhr. Krajenbrink niet terug. Dat moet wel plaatsvinden. Er gaat veel extra geld naar de Kunstraad. Men heeft kunnen constateren dat de afgelopen jaren niet altijd vlekkeloos verliepen. Daar zal een grondige evaluatie plaats moeten vinden. Daarbij wel een vraag over het subsidiebedrag dat in de besluitenlijst genoemd wordt: het wijkt af van dat wat aangegeven wordt in de cultuurnota.

Klooster Ter Apel. Het CDA is voor versterking van Het Klooster. Reden daarvoor is dat er al jaren niets voor onderhoud is begroot. Dat is een beslag leggen op de toekomst. Dat is een gevaarlijke situatie. In de Staten zal het CDA met een motie daarover komen.

Stichting vesting Bourtange. Die heeft ook een aanvraag gedaan. Het is een belangrijke toeristische trekker voor de provincie Groningen. Het zou een heel goede poort kunnen zijn richting erfgoed Groningen. Het is één van de grootste trekkers in de provincie. Het CDA ziet graag versteviging van deze stichting, met name vanwege...

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) onderbreekt met te stellen dat het niet de bedoeling is om vanuit de cultuurnota toeristische attracties te subsidiëren.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) verduidelijkt dat stichting vesting Bourtange uit een aantal musea bestaat die daar gevestigd zijn. Die gezamenlijk vormen de stichting en die verdient ondersteuning. Zij heeft een grote aantrekkingskracht en kan een klankbord zijn voor erfgoed Groningen. Daarbij haalt dhr. Krajenbrink een citaat aan van de gedeputeerde: "toerisme is de nieuwe economische drager, Westerwolde is een kansrijk gebied met plaatsen als Ter Apel en Bourtange...". Dit staat haaks op de opvatting van de afwijzing.

De begraafplaats. Er is een aantal historische verenigingen die zich met de begraafplaatsen bezig houden. Dat zijn vrijwilligers zonder of met weinig mogelijkheden tot ondersteuning. Daar zou toch wel invulling aan gegeven moeten worden aangezien dit historische monumenten zijn in de provincie.

Stichting Vertellus. Deze stichting heeft een structurele subsidie aangevraagd omdat het er niet door komt bij de Kunstraad. Er zijn strubbelingen tussen beide instellingen die daaraan ten grondslag liggen. Die zouden natuurlijk niet aanleiding mogen zijn tot het verstrekken van structurele subsidie. Deze stichting verricht buitengewoon goed werk. Een oproep aan de provincie is hoe deze stichting dan toch gebruik kan maken van incidentele subsidies: bij de Kunstraad, het Participatiefonds.

Internationalisering. Deze term wordt heel veel gebruikt en bij veel instellingen als criterium genoemd. Daar zal men selectief in moeten zijn. Niet elke instelling moet internationaal zijn. Dat is voor de ene instelling wel van toegevoegde waarde, voor andere niet.

Groninger forum. In hoeverre worden instellingen die nu subsidie krijgen van de provincie gevraagd om een bijdrage te doen in de exploitatie van het Groninger Forum? Daar zijn het CDA wat

signalen over bereikt. Het is toch vreemd dat er indirect via die instellingen een bijdrage verkregen wordt.

De criteria vooraf en het bereiken van resultaten. Die criteria vooraf kunnen daaraan invulling geven. Bij de bespreking van het onderzoek van de rekenkamer heeft het CDA al aangegeven dat er niet alleen een financiële toetsing moet plaatsvinden maar ook een inhoudelijke. Over die inhoudelijke toetsing bestaat een verschil van mening. Het CDA vindt dat die openbaar moet zijn en transparant. Als blijkt dat men niet voldoet aan bepaalde criteria, zal dat consequenties moeten hebben. Wanneer er afgeweken wordt van de budgetafspraken moet dat financiële consequenties hebben, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn die in goed overleg met de provincie zijn besproken, zo niet, dan moet er gekort kunnen worden op het subsidiebedrag. Daar staat het CDA anders in dan de gedeputeerde. Daar moeten goede afspraken over komen.

Openluchtmuseum in Warffum. In het plan van aanpak staat de € 10.000 extra. Daar zijn destijds vragen over gesteld over in hoeverre het signaal wordt gegeven dat er echt extra geld komt. Toen werd gezegd dat dat signaal niet zou worden gegeven. Het zou alleen inhoudelijk beoordeeld worden. Het signaal blijkt er nu wel te zijn. Het moet niet zo zijn dat het museum weer in de problemen komt.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) geeft aan dat de begeleidende brief bij de cultuurnota zegt dat opmerkingen van inspraakreacties en van deze commissie verwerkt zijn. Daar wordt een aantal voorbeelden genoemd waarin dat daadwerkelijk het geval is. Een aantal opmerkingen die GroenLinks eerder gemaakt heeft, zijn niet meegenomen. Vandaar dat mw. Stavast die zal herhalen.

Culinaria. Dat is een belangrijk onderdeel van de regionale cultuur. Later bedacht mw. Stavast dat er niet alleen oude groenten zijn of groenten die hier veel gebruikt worden, maar dat het ook geldt voor dierenrassen. Dat is onderdeel van het culturele erfgoed. Er is niet op gereageerd. Vandaar dat mw. Stavast daar nog wat op heeft zitten puzzelen: het past in het verhaal van Groningen: vertel maar wat er vroeger was en neem het mee in het regionale cultuurplan.

Nieuwe Nederlanders. Daarvoor geldt hetzelfde. Cultuur helpt, hoe onmeetbaar ook, om de boel bij elkaar te houden en mensen een prettige plek te geven. Dan zou men daar scherper op kunnen letten. Bij muziek gaat het vaak wel goed. Mw. Stavast heeft bedacht dat als er een stevige lijn cultuur en ruimte is, op veel plekken waren AZC's die nu een nieuwe wijk worden. Dat is een stukje recente geschiedenis dat je vast kan houden. Bij nieuwe Nederlanders zitten veel mensen met een hoop culturele initiatieven, onder andere omdat in veel culturen kunstenaar zijn niet iets heel speciaals is waar je een opleiding voor moet hebben. Daar is het vaak veel meer een onderdeel van amateurkunst. Mw. Stavast pleit voor het meenemen van die gedachtegang als toets. Ook bij Doe Maar Dicht Maar. Daar hebben nieuwe Nederlanders een sterke cultuur van dichten, neem dat mee.

Advies Kunstraad. Daar wordt wat heen en weer gezwartepiet. Ten opzichte van de Kunstraad zijn twee opmerkingen gemaakt: de raad moet zelf over enige tijd geëvalueerd worden en er zou een evaluatie aan kunnen worden gevraagd. Allebei is nuttig om vast te houden.

In de brief worden veel opmerkingen gemaakt over welke velden in beweging zijn. Het lijkt GroenLinks wijs om monumentenbeleid even te parkeren. Er kan van alles over gezegd worden, maar men is in afwachting van landelijke besluitvormingsprocessen. GroenLinks schenkt er even wat minder aandacht aan behalve dat monumenten meer bekeken moeten worden met hun omgeving. Daar kan met het programma landelijk gebied naar worden gekeken. Die suggestie juicht GroenLinks erg toe.

Afstemming stad-provincie. Daar is al wat over gezegd en gegrapt.

Groverpop. Daarvan wordt gezegd dat het een lastige positie heeft in de stad, maar nu kiest de stad ervoor dat een provinciale koepel alleen een taak is van de provincie. Daar is GroenLinks het niet mee eens. Er is informatie over een moeizame relatie met de Kunstraad vanwege incidentele aanvragen. Er wordt gezegd: wij als provincie gaan gewoon door met onze subsidiering. Ze voeren de taken netjes voor ons uit, maar we gaan het over een tijd evalueren. Daar protesteert GroenLinks tegen. Als je een koepel met halve faciliteiten laat functioneren, is het voor Groverpop niet eerlijk, maar voor de provincie ook niet. Het voorstel van GroenLinks is: ga er samen uitkomen. De provincie heeft een volwaardige popkoepel nodig en die hoeft de provincie niet alleen te betalen.

Grand Theatre. Daar is veel gebeurd. Voorlopig moet het maar even zo. GroenLinks blijft vinden dat het een magere invulling is voor het totale takenpakket dat ze hebben. Daar geldt nog een ander punt en dat zijn de participatiebanen. Dat probleem wordt algemeen erkend, ook in verschillende inspraakreacties benoemd en dan: punt. GroenLinks vindt dat mensen die in dit veld werken recht hebben op een fatsoenlijke CAO. Belangrijke taken kan men niet laten afhangen van of een baan doorgaat of niet. Het is bedoeld voor eigen doelstellingen en niet als structureel personeelsonderdeel.

€ 100.000 extra. Daar heeft iedere fractie een eigen verlanglijstje. Daar kan niet alles mee opgelost worden. GroenLinks zou de musea graag wat meer lucht en adem willen geven: het Klooster, maar dat wil wel weer erg veel, het Hoogeland, het Grafisch Museum. Er is al een aantal musea verloren gegaan, zoals het grafisch museum, het volkenkundig museum van de universiteit. Groningen is een stad met een lange geschiedenis in de grafische industrie. Het lijkt erop dat groot geld makkelijker wordt verkregen dan klein geld. Dit soort musea moet gekoesterd worden, zo ook het Scheepvaartmuseum.

BEPP. Daar sluit GroenLinks zich aan bij D66. Die spreekt niet alleen zijn onvrede uit en stelt daar vragen bij, die wil het gewoon anders. PvdA en VVD stellen daar vervolgvragen bij, GroenLinks wil dan veel meer tegemoet komen aan IVAK en Kunststation C.

Dhr. **Spoelman** (PvdA) vraagt aan mw. Stavast over Groverpop die deze avond in de cultuurnota van de stad zal worden besproken. In de stad zit mw. Stavast in de coalitie, is er overleg geweest in de fractie?

Mw. **Stavast** (GroenLinks) antwoordt bevestigend. Er is twee maal overleg geweest. In eerste instantie leek het erg vast te zitten, in die zin dat gesteld werd dat de meeste taken voor de provincie werden gedaan. Als men kijkt naar de voorpagina van het Dagblad van het Noorden is het al een bewijs dat het niet het geval is. Ja, er is contact geweest en ze hoopt dat daar wat ruimte zit, maar die ruimte wil mw. Stavast ook hier helpen maken.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) begint met wat algemene noties en daarna zal zij wat concreter op de instellingen ingaan.

Er was net al een toezegging van de gedeputeerde bij de bespreking van het rapport van de Noordelijke Rekenkamer. Daar is mw. Van der Graaf erg blij mee. De Kunstraad heeft ook een aantal adviezen uitgebracht, daar zal zij ook aandacht aan besteden. De ChristenUnie deelt de opvatting over de praktische toetsingskaders voor meerjarige subsidies en te kijken naar wat instellingen nodig hebben om goed te kunnen functioneren. Dat zal ook wel aansluiten bij het rapport van de rekenkamer. Eerder is al aan de orde geweest dat er tot afstemming met de gemeenten moet worden gekomen. De Kunstraad heeft dat op de stad en de provincie geconcentreerd. Het zou ook goed zijn om daar met andere gemeenten in de provincie toe te komen. Het standpunt van het College dat er een eigen politieke afweging gemaakt moet worden, deelt de ChristenUnie, dat staat niet ter discussie. Het kan alleen geen kwaad om daar discussie over te voeren. Het gaat immers om de instellingen zelf. Die moeten niet tussen wal en schip vallen. Het Museumhuis heeft ook een opmerking gemaakt over die taakverdeling, die zou ook helder gemaakt moeten worden.

Aandacht aan jongeren en cultuureducatie. Daarover is de ChristenUnie heel positief. De positie van ouderen kan meer benadrukt worden. Voor die doelgroep zou passieve of actieve participatie op zijn plaats zijn. Misschien op middagvoorstellingen. De ouderenraad heeft daarover ingesproken bij de stad. Dat zijn belangrijke punten.

Staatssteun. Daar was het uitgangspunt dat het heel belangrijk was dat er een check werd gedaan. Zijn de voorgenomen subsidies daarop gecontroleerd? Dat is inmiddels gebeurd. De conclusie is dat er geen sprake is van staatssteun. Er wordt zelfs een richting ingesteld om een gescheiden boekhouding op te nemen in de beschikkingen als voorwaarde om juist de kans op staatssteun te verkleinen. Dat is een praktische insteek die ook door de Europese commissie wordt aangedragen. Een punt is dat, nu wordt aangegeven dat instellingen zich vooral richten op een lokale of een regionale markt en niet zozeer op een Europese. Men moet in de gaten houden dat als men

instellingen oproept om internationaal actief te worden, de genoemde stellingname niet strikt kan blijven gehandhaafd.

€ 100.000 nog te verdelen. De fracties zijn allemaal benaderd door instellingen om extra geld. Het is nu bijna Sinterklaas, mensen dienen hun verlanglijstje in. De ChristenUnie maakt zich sterk voor de Stichting Behoud Kerkelijke gebouwen Groningen Drenthe. Zij hebben een meerwaarde. Zij zullen over drie jaar volledig meedraaien in de BRIM-regeling en in deze overbruggende periode moet daar ook aandacht voor zijn.

De ChristenUnie draagt ook het Noordelijk Scheepvaartmuseum een warm hart toe. Zij zijn erg van belang voor het noorden, de stad Groningen, de provincie, maar ook voor het land. Openluchtmuseum het Hoogeland is al eerder aan de orde geweest. De ChristenUnie is erg positief over dit museum. Hun financiële situatie is nog niet op orde. Vorig jaar is er € 10.000 incidenteel ontvangen. Dit is een museum dat zelf aangeeft tussen gemeente en provincie te vallen. Dat zou toch niet mogen.

Stichting Vertellus doet goed werk, vertelt verhalen en sprookjes, inmiddels ook door het hele land. Niet meteen een structurele bijdrage, maar incidenteel zouden er ook mogelijkheden voor moeten zijn, bijvoorbeeld als er een Gronings sprookje wordt verteld. Mw. Van der Graaf sluit af met het volgende: in de cultuurnota gaat erg veel geld om, er is ook overleg met de fractie van de ChristenUnie in de stad. Zij zullen vanavond komen met een voorstel: waarom zou er niet als voorwaarde in de beschikkingen kunnen worden opgenomen dat er in de komende cultuurperiode een of meerdere malen een vrij toegankelijke voorstelling in de openbare ruimte moet worden gehouden? De openbare ruimte kan dan heel breed worden opgevat: in een zorgcentrum met een orkest, op een marktplein. Zo kunnen mensen die minder snel een stap zullen zetten of minder middelen hebben om naar een culturele instelling te gaan er ook mee in aanraking kunnen komen.

Dhr. **Zanen** (PvhN) maakt in de eerste plaats een opmerking over musea in zijn algemeenheid. Er is hier nadrukkelijk naar voren gekomen dat de musea goed op orde moeten zijn, de organisatorische basis moet zeker zijn wil men in de toekomst kunnen profiteren van die instellingen. Nu hoort men dat het af en toe niet het geval is omdat men moet participeren in projecten waarvoor de financiële middelen voor bijvoorbeeld onderhoud soms moeten opschuiven. Dat is een probleem dat ook te maken heeft met vraag en aanbod. Moet het cultuurbeleid vanuit de vraag of vanuit de instellingen? Vanuit de vraag zou er vanuit jongeren of ouderen gekeken worden, de onderscheiding naar bepaalde specifieke groepen is wat moeilijk. In het verlengde daarvan zijn er veel instellingen die vanuit amateurschap initiatieven hebben ontplooid, zich ontwikkelen en op een bepaald moment moeten professionaliseren. Dan moet er iemand in dienst zijn om de organisatorische activiteiten vlot te laten verlopen. Als dat er niet is, blijft een club vastzitten. Twee voorbeelden: Stichting Vertellus en Stichting Beeldlijn. De PvhN vindt dat een heel nadrukkelijke taak voor de provincie, dat er juist daar waar zulke instellingen op het randje zit, ze een helpende hand geboden krijgen. Het hoeft dan niet structureel gefinancierd te worden, maar wel een deel van de beleidsperiode. Het Klooster Ter Apel is een vergelijkbaar verhaal. Het gevaar blijft dat er vrijwilligers verloren gaan.

Samenwerking provincie en gemeente Groningen. Voor wat betreft Groverpop zullen zij op één lijn moeten komen. De gemeente kent verder nog een amateurregeling voor podiumkunsten. Daar zou de provincie ook een bijdrage aan kunnen leveren.

De Kunstraad. De PvhN is geen voorstander van uitvoerige evaluatie op korte termijn, omdat de zaak nu net pas van de grond komt. Er zullen nu vooral concrete vragen gesteld moeten worden. Er zal gebruik van gemaakt moeten worden. Het is een groot opgezette club met bevoegdheden naar het veld toe. Er moet op een gegeven moment wel evaluatie komen, maar er moet nu eerst vanuit dit punt worden gewerkt.

Het Noordelijk Convenant. Wordt er nu echt samengewerkt tussen de drie noordelijke provincies en de twee hoofdsteden van Friesland en Groningen? Noorderlicht is daar een voorbeeld van, van echte samenwerking.

Internationaal, grensoverschrijdend. Over provinciegrenzen heen, maar ook over landgrenzen. Cultuur loopt natuurlijk over die grenzen heen. Daar wordt in deze nota niet veel mee gedaan. Die activiteiten zouden wel versterkt kunnen worden.

Een paar instellingen waar een heroverweging is aanbevolen door andere fracties: GAVA, Scheepvaartmuseum, Haydn Jeugd Strijkorkest. Voor alle genoemde instellingen wil de PvhN ook graag meer ruimte vragen.

Dhr. **Sangers** (SP) wil het hebben over de cultuur van de cultuurnota. Daarbij eerst vastgesteld dat deze nota een voortzetting is van de vorige cultuurnota. Daar is mee ingestemd. Vanuit de SP is wel aangegeven als voorwaarde dat het niet moet leiden tot het dichttimmeren, maar dat er ruimte moet blijven voor nieuwe initiatieven en het subsidiëren van andere instellingen dan die in de oude nota stonden vermeld. Het beleidskader op zich wordt onderschreven door de SP. In de vertaling daarvan in concrete maatregelen, concreet subsidiëren van organisaties zit een zekere teleurstelling. Gekeken naar de drie programmalijnen: in de nota is sprake van een creatief netwerk, maar dat is niet zo. De tweede lijn conserveert erg sterk, maar ontwikkelt zeer beperkt. De derde lijn: er zit weinig dynamiek in: weinig vernieuwing. De titel "stroomversnelling" klopte bij de eerste nota maar is nu te pretentius. Dit beeld heeft dhr. Sangers niet alleen vanuit zichzelf, maar ook vanuit de inspraak en reactie op het College. Al die reacties hebben geleid tot weinig aanpassingen in de nota zelf. Dat is teleurstellend. Zeker in vergelijking met de aanpak van de Sociale Agenda, waar de inspraak en het interactieve beleidsproces geleid heeft tot aanzienlijke aanpassingen van die nota. Nu heeft het vooral geleid tot een enkele tekstuele aanpassing. Bij de financiën wordt vooral verwezen naar de € 100.000 die nog te verdelen is. Inhoudelijk gekeken naar de afwijzingen is er in grote mate sprake van cirkelredeneringen. In de argumentatie voor het niet subsidiëren wordt soms verwezen naar oplossingen die door de indieners juist als probleem zijn aangedragen. Bijvoorbeeld: u kunt de kosten ook toerekenen naar de opdrachtgever of: u kunt incidenteel aanvragen, terwijl er in de aanvragen juist aangegeven is dat dat het probleem is.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) stelt dat men het ook een verschil van mening kan noemen.

Dhr. **Sangers** (SP) geeft aan dat hij het nu zo noemt als hij doet. Dhr. Sangers merkt aan de reacties dat men dat gevoel er ook aan over houdt. Daarbij wil hij verwijzen naar de argumentatie die soms wat willekeurig overkomt. Een voorbeeld: Stichting Vertellus krijgt als argumentatie dat er vooral projectmatig gewerkt wordt. Dat zou moeten leiden dat men meer incidentele subsidie zou moeten hebben met het andere argument: u zat niet in het vorige kader, dat is wel heel frustrerend. Deze argumentatie toegepast op clubs die ook vooral projectmatig werken, maakt het niet kloppend. Dan is het uiteindelijke argument: u zat er toen niet in en komt er nu ook niet voor in aanmerking. Dat is wel een erg rigide manier van invulling geven aan het begrip continuïteit. Het totaalbeeld is voor dhr. Sangers: een hoge mate van geslotenheid.

Dhr. **Spoelتمان** (PvdA) stelt dat het in de praktijk zo is dat als er een cultuurnota wordt opgesteld en er is een x bedrag te verdelen, je net zo goed het dubbele kan verdelen en dan is het ook goed. Er is juist afgesproken dat dit de manier was. Anders moet de SP in het voorjaar komen met een amendement waarin een € 500.000 extra wordt gevraagd. Misschien ondersteunt de PvdA die zelfs wel. Het is nu wel zo dat er een bepaalde hoeveelheid geld is en dat er altijd meer geld wordt gevraagd. Dan is er een probleem.

Dhr. **Sangers** (SP) geeft aan dat er dan een probleem is dat noopt tot de nodige transparantie in het afwegen van waarom er bepaalde keuzes worden gemaakt. Die mist nu. Nu lijkt het erop dat iets pas cultuur is als het in de cultuurnota staat. De nota zegt zelf ook dat cultuur doel op zich is geworden. Dat even over de beeldvorming.

Cultuuroma-opa. De nadruk wordt nu erg gelegd op jongeren. Wel in algemeenheid dat geen leeftijdsgroep is uitgesloten, maar de oudere als consument en producent van cultuur wordt niet erg meegenomen. De oudere kan juist als intermediair, als cultuuroverbrenger naar voren worden gebracht. Dat mist nog erg in de nota.

BEPP. De SP is erg voorstander van de vraaggerichte werkwijze. Alles wat neigt naar het ondergraven daarvan wijst zij af. Van belang is dat er harde randvoorwaarden worden geformuleerd

van wat voor toekenning in aanmerking komt. Het is dan niet voldoende te zeggen dat het primaat moet liggen bij de vraag van scholen, maar dat het een voorwaarde moet zijn.

Website verhaalvangroningen. Dit is typisch een verhaal van het rondpompen van geld. Daarvoor stelt de provincie een beperkt bedrag beschikbaar met een lijst van andere organisaties die dat ook doen waaronder het Huis voor de Groninger Cultuur, dat heeft net een subsidieverhoging gehad welke benut wordt voor een bijdrage aan de site.

€ 0,79 per inwoner leidt tot zo'n € 309.000, dan zit je op zo'n 400.000 inwoners. Dhr. Sangers vraagt zich af welke inwoners daar wel in zitten en welke niet. Er zijn wel wat meer inwoners dan 400.000. is er een leeftijds grens of zit de stad daarbuiten?

€ 100.000 te verdelen. Dat wordt een aardige vertoning: iedereen gaat zijn schoen klaartzetten, wensen in moties, bij stemmen kijken welke wens gaat winnen. Dat is mooi, democratisch, maar of het optimaal rendement oplevert? Voorkeuren van de SP zijn: Stichting Vertellus, de regionale musea. Het is verstandig om van tevoren af te stemmen op hoe tot een afgewogen manier te komen tot verdeling van die ton. Daarmee de regie in eigen handen nemen en niet elders leggen. Of het nu een ton is of meer...

Dhr. **Zanen** (PvhN) vraagt aan dhr. Sangers of hij met elders bij de gedeputeerde bedoelt?

Dhr. **Sangers** (SP) bevestigt dit. Dit is een keus die de Staten zelf moeten maken.

Is er € 100.000 of is er meer schuifruimte? Gekeken naar de basisinfrastructuur. Er is al eerder gewezen op een goede afbakening tussen de verantwoordelijkheden van de provincie en de gemeente. Dhr. Sangers zou ook willen kijken naar een afbakening tussen de provincie en het Rijk. Er zijn een aantal instellingen die nu in de basisinfrastructuur zijn opgenomen die daardoor extra middelen hebben gekregen, maar daarbovenop nog provinciale middelen krijgen. Daar is voor een deel ook sprake van een toename. Wat dhr. Sangers mist in de nota is een helder inzicht in de toegevoegde waarde van de provinciale financiering ten opzichte van die van het Rijk? Is die provinciale subsidiering nog wel nodig om de rollen en taken te blijven uitoefenen zoals de organisaties dat daarvoor met beduidend minder middelen deden?

Wat is de bedoeling van deze nota? Er is grote verwarring bij het College. Van wie is de nota? Wie stelt hem vast? Het College heeft het er de ene keer over dat zij het zelf doet. Dat de Staten wel of niet mogen instemmen en hem vervolgens zal vaststellen, een andere keer gaat het over vaststellen door de Staten. Hier graag enige helderheid.

De **voorzitter** concludeert dat de insprekers na de reactie van de gedeputeerde nog zullen inspreken en schorst de vergadering voor een broodje.

Pauze.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) zal eerst ingaan op de hoofdpunten. Op het laatste punt van dhr. Sangers is het natuurlijk zo dat de nota vastgesteld wordt door de Staten. Waar in de brief staat: vaststellen door GS wordt bedoeld eventuele wijzigingen te controleren of die goed zijn doorgevoerd. Het kan zijn dat de commissie in december nog iets zal zeggen en dat moet verwerkt worden. Het vaststellen van de cultuurnota, daar is geen misverstand over, dat gebeurt door de Provinciale Staten. De voorgeschiedenis is dat er vier jaar geleden programma's zijn gevormd, er is een uitvoerige evaluatie geweest, een drietal programma's hebben vorm gekregen: cultuurbereik, regionale identiteit en dynamiek in de kunsten. Dat beleid is in ontwikkeling, er is veel gebeurd, op het gebied van de cultuureducatie is bijvoorbeeld een grote slag gemaakt naar vraaggerichte educatie. De amateurkunst: De Prins van Groningen, de theaterwerkplaats is op een andere manier opgezet, de regionale cultuurplannen hebben een enorme ontwikkeling gehad. In programma 1, het programma van de creatieve netwerken is veel van de grond gekomen. Er is gezegd veel van de mogelijkheden te willen benutten om het kader van het fonds voor de cultuurparticipatie te benutten. Er is inmiddels een aanvraag naar het Rijk de deur uit. Daar zal dhr. Gerritsen later op terugkomen.

Programma 2, regionaliteit. Daar staat Het Verhaal van Groningen zelf centraal. Daar is de ontwikkeling van een website. Die is erg populair, daar zijn ook jongeren bij betrokken ook op aandringen van de Staten. Daar is het hele erfgoedveld aan tafel. Dat neemt daar in enthousiasme aan deel en levert een bijdrage, ondersteunt het als een gezamenlijk project. Dan kan men zeggen: geld rondpompen, dhr. Gerritsen zegt: bijdrage aan een bijzonder project. Dat zal nu een extra slag krijgen, andere partners, ook het Groninger Landschap is er recentelijk bij betrokken. Dat zorgt weer voor uitwisselingen en ideeën voor nieuwe projecten die ook een plaats krijgen in andere delen van dat programma.

De Kunstraad in het derde programma. Die heeft ook een ontwikkeling achter de rug. De vaart zit er in. Dat is een overweging geweest voor het College... Bij programmalijn 2 vergat de gedeputeerde nog te noemen: de onttakeling van de borginstichting waardoor er op de overheid gekort is en de borgen een forse bijdrage hebben om zelf in te zetten. Dat is nogal ingrijpend geweest. Vandaar dat GS stelden: continuïteit. Dan is het zo dat degenen die goed op weg zijn, waarover een goed oordeel is geveld, de mogelijkheid moet worden geboden om door te gaan. Niet als een gesloten kring, maar om de vaart erin te houden en door te ontwikkelen. Dat is ook de bedoeling van deze lijn. De gedeputeerde heeft toegezegd na te denken om de inhoudelijke toetsing zichtbaar te maken. Er zijn concrete voorstellen neergelegd met daarbij de afwegingen vanuit die doelstellingen. Als het gaat om hoe gaat men afwegen, kan het niet zo zijn dat: hier structureel, hier incidenteel, maar: wat is de bijdrage die geleverd wordt aan de doelstellingen van de cultuurnota, een inhoudelijke afweging. Die is natuurlijk altijd voor discussie vatbaar. Die is er nu ook met de commissie, er is een aantal zaken naar voren gebracht.

De eerste stap was: kiezen voor het voortzetten van de programma's, het toetsen of de verschillende instellingen daaraan hebben bijgedragen. Er zijn wel wat extra middelen, maar niet veel, daarom is er in het Collegeprogramma een aantal prioriteiten vastgesteld, bij Noorderlicht, Noorderzon en Noorderslag, continuïteit voor het Groninger Museum. Dat zijn een aantal beleidsmatige insteken. Het College kijkt ook naar de nieuwe aanvragen. In hoeverre dragen die bij en hoe kunnen die meegenomen worden. Maar niet alles kan gehonoreerd worden, daar moet men heel reëel in zijn. Ook met een half miljoen extra zullen er vergelijkbare discussies plaatsvinden. De commissie heeft aangegeven een aantal knelpunten te zien aankomen. Het College heeft gemeend het zo te moeten laten als dat het de insteek van de Staten is geweest die € 100.000 te verdelen. De gedeputeerde wil wel inhoudelijk op een aantal punten ingaan, maar het is wel nadrukkelijk de afweging van de Staten. Daar zal het College zich niet mee bemoeien. De gedeputeerde zal vooral spreken over de cultuurnota en de € 200.000 extra. Hij zal zich een paar inhoudelijke opmerkingen veroorloven. Dat is de hoofdlijn.

De budgetcontracten bevatten ook de concrete opdrachten. De afwegingen op hoofdlijnen staan in de cultuurnota. Als het gaat om de objectieve criteria is er altijd wel een aantal punten aan te wijzen. Er zijn ook kwalitatief te wegen criteria. Het is een illusie om daar een precies raamwerk op te leggen. Dat punt zal wel meegenomen worden. Wat zijn de hoofdlijnen in de budgetcontracten, hoe dragen we bij aan de doelstellingen en dat dan inzichtelijk te maken. Dan is er een beeld, ten eerste concreet de bijdrage aan de doelstellingen, ten tweede de onderliggende motieven bij bijvoorbeeld musea en andere instellingen die de provincie subsidieert.

Het Noordelijk Convenant. Daarin wordt samengewerkt met name in het kader van het convenant met het Rijk. Dat behelst tot nu toe vooral de lobby naar het Rijk toe, tot vaststelling bij het Rijk in december. Ook de bewaking van wat er is afgesproken. Dat strekt zich uit tot het NNO, Jungle Warriors en het Grand Theatre. Er is nadrukkelijk een eigen cultuurbeleid. Er zal geen noordelijk cultuurbeleid worden geformuleerd.

Dhr. **Sangers** (SP) vraagt of het eigen beleid betaald wordt uit eigen gas.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) gaat daar maar niet op in. Het is mooi dat dhr. Sangers dhr. Zanen even vervangt.

Staatssteun. De conclusie is dat er geen sprake is van staatssteun die gemeld moet worden. Het punt is wel dat er goed is gekeken naar nationaal, internationaal. Dat laatste zit al gauw in de

richting van.. Het Rijksmuseum en het stedelijk museum hoeven niet te worden aangemeld bij het meldpunt staatssteun van het ministerie van BZK.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) stelt vast dat dhr. Gerritsen zich zo veel mogelijk probeert in te dekken voor wat betreft de informatiebronnen, dat is geheel terecht. Zij geeft aan dat ze daarvan op de hoogte is. Het punt dat zij wilde maken, is: er wordt nu aangegeven dat de culturele instellingen in de provincie Groningen zich voornamelijk richten op de lokale en de regionale markt. Dat zijn criteria die worden meegewogen in het beoordelen of er werkelijk sprake is van staatssteun. Zodra daar continu op wordt ingezet dat instellingen over de grens moeten gaan, die geluiden hoort zij, dan zal men voorzichtig moeten zijn in die stellingname.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan dat punt wel mee te nemen, maar dat er nogal wat rek zit in die opvatting. Die instellingen zitten niet in de gevarenzone. Het is erg belangrijk dat die in het nationale beleid vorm krijgen. Dhr. Krajenbrink maakt terecht het punt om er niet te dogmatisch mee om te gaan. Het blijft nadrukkelijk een doelstelling voor het Groninger Museum. Het is een punt om vast te houden en te blijven bewaken.

Programma 1: cultuurbereik. Bereik door verankering en vernieuwing. De achterliggende doelstelling is het vast te maken aan de regio. De regionale cultuurplannen zijn daar een goed voorbeeld van, vastmaken aan de scholen in het kader van de cultuureducatie, vastmaken aan de bibliotheek waar het gaat om de bibliotheekvernieuwing. Daar staat het fonds voor de cultuurparticipatie centraal, € 0,79 per inwoner. Dat zijn de inwoners van de provincie Groningen min de inwoners van de stad Groningen. Daar zit een klein pijnpunt, ook een positief punt: de stad krijgt een hoger bedrag, oorspronkelijk ook € 0,79, nu € 1,13. Er was verzet tegen gezien het feit dat cultuurparticipatie niet alleen in de vier grote steden plaatsvindt. Dat is nu uitgebreid van G4 naar G9. Het pijnpunt is dat het hier ook zou moeten. Dat is een punt van andere aandacht in het kader van de IPO-gesprekken. Het heeft nu wel opgeleverd dat het opgerekt is van G4 naar G9. Dat is de verklaring van dat bedrag. Met dat bedrag is het mogelijk om een aantal instellingen en projecten te subsidiëren. Heel veel is flexibel binnen de BEPP. Het College zal nog naar de commissie toekomen met die criteria. Bij het BEPP speelt ook het punt van de scholen. Dat moet een voorwaarde zijn: scholen moeten daarbij betrokken zijn voor dat onderdeel van het budget, dat kan niet los. Zo kunnen scholen het voortouw nemen, daarvan profiteren en daar toegang toe hebben. Dat is een toezegging. Dat zal men terug kunnen zien in de discussie over de criteria.

Amateurkunst, podiumkunsten. Die is ondergebracht bij de Kunstraad. Die heeft zowel de regeling voor de podiumkunsten en beeldende kunst van de stad en provincie.

Discussie jongeren-ouderen. Het accent ligt bij de jongeren: New Attraction, Jonge Harten Festival. Er is nu geen aanleiding om extra's te zetten op ouderen en cultuur. Ouderen hebben vaak al een goede toegang tot cultuur. Jongeren moeten juist aansluiting krijgen, in cultuureducatie, amateurkunstbeleid en nog wat instellingen.

Theater Wonderboom. De gedeputeerde geeft aan niet te menen daar een voorstel van te hebben gekregen. Het is een interessante instelling. Er zijn mogelijkheden binnen de BEPP, maar dan wel met een goed voorstel.

Stichting Vertellus. Daar geldt hetzelfde voor als voor Theater Wonderboom, er zijn incidentele budgetten voor de beschikbaar, de regionale cultuurplannen binnen de BEPP, de Kunstraad is er een keer afgesprongen, maar in principe zijn daar mogelijkheden.

Programma 2, het verhaal van Groningen. Daar speelt de discussie rondom de musea. Er zijn er veel, het College zal daarin selectief moeten zijn, een aantal musea goed steunen. Er is de route gekozen van het Museumhuis. Die zal uitgebreid worden, extra subsidie waardoor zij meer taken uit kan voeren, bijvoorbeeld regionale marketing en ondersteuning van de musea. Dat geldt niet alleen voor musea die in de cultuurnota staan, maar ook voor andere musea. Daarbij ook mogelijkheden te hebben in de vorm van een flexibel budget. Niet een budget bedoeld om het voor anderen moeilijk te maken, maar juist te ondersteunen en in staat te stellen om bijvoorbeeld te participeren in projecten.

Noordelijk Scheepvaartmuseum. Het heeft een plan, het is afwachten hoe het gaat met de locatie van het voormalig natuurmuseum. Er is interesse en belangstelling vanuit het College. Er zal

gekeken worden of daar stappen in gezet kunnen worden. Het is aan de Staten om daar een extra stap in te zetten.

Klooster Ter Apel. Het College is van oordeel al veel gedaan te hebben voor deze instelling. De vorige keer € 50.000 extra, een half miljoen aan investeringen voor de extra uitbreiding. De collectie en de tuinen zijn beperkt van omvang vergeleken met de borgen. De keus was om het geld vooral te besteden aan personeel en betrekkelijk weinig aan onderhoud.

Bourtange. Het College ziet dit duidelijk als een toeristische attractie. De beleidslijn is om die niet structureel te financieren. Er wordt vanuit de commissie gewezen op het feit dat het meerdere kleine musea bevat. Dan komt de vergelijking met andere kleinere musea op en is er nog steeds niet een reden om Bourtange extra te financieren. Dat heeft dan ook een verkeerde precedentwerking naar andere instellingen die toeristische attractie zijn.

Museum het Hoogeland. Daar is een plan van aanpak geweest dat zijn vruchten heeft afgeworpen. De financiële positie is verbeterd. Het bestuur is versterkt en vernieuwd. Die heeft plannen voor investeringen waar door het College welwillend naar gekeken wordt. Het zijn aanvragen voor bijvoorbeeld het waddenfonds. Het College heeft geen extra bijdrage toegezegd van € 10.000. in die zin is er een consistent beleid om geen verhoging toe te passen. Die vraag is doorspeeld naar de gemeente, die heeft het nog in overweging. Dat is overigens een algemeen punt bij de musea: de verhouding provincie – gemeente. Het College vindt naar verhouding een grote verantwoordelijkheid te hebben genomen in het verleden voor de musea. De gemeenten zouden nu een extra stap moeten zetten.

Het Verhaal van Groningen en de website is al toegelicht.

De begraafplaatsen. Dat is cultuurhistorisch gezien erg interessant. Daar heeft het College als er projecten zijn, misschien hebben die al plaats gevonden, mogelijkheden binnen de collectie Groningen. Dan gaat het om kleine bijdragen, maar die kunnen er wel toe leiden dat totaalprojecten van de grond komen. Dat is belangrijk.

Volkscultuur. Dat staat misschien niet in de tekst dat het van belang is. Het punt is dat het in het fonds van cultuurparticipatie van belang is. Daarin worden ook onderdelen van programma 2 gefinancierd. Het Huis voor de Groninger Cultuur heeft dat ook nadrukkelijk als onderwerp. Waar het gaat om bijzondere dierenrassen, culinaire tradities heeft daar aandacht.

Monumentenbeleid. Dat is erg in beweging. Er komt een evaluatie. Op IPO-niveau zal het gevolgd en beïnvloed worden. De restauratieachterstanden zijn behoorlijk weggewerkt. Het Rijk heeft een paar keer aanzienlijke bijdragen geleverd om die weg te werken. Dat is niet zomaar gebeurd, daar zit veel lobbywerk achter.

Beeldlijn. Die levert voortreffelijk werk. Dat gebeurt op projectbasis. Er is nu geen aanleiding om het structureel te financieren. Ze hebben onlangs de opdracht gekregen voor de vaarweg Lemmer – Delfzijl.

Stichting Oude kerken Groningen en Drenthe. Die leveren ook een belangrijke bijdrage en krijgen een incidentele basis bijvoorbeeld uit de collectie Groningen. Dat moet ook niet ineens structureel, maar het oordeel is aan de Staten.

Programma 3, de Kunstraad. Daar is men een hele slag verder gekomen. Er is een verbeterplan opgesteld, er is een goede doorlichting geweest, er is een forse evaluatie geweest, het staat op de rit. Er is een directeur sinds een aantal weken. Die is van start. De vraag is: wat komt daar nu uit? Dat zal goed gevolgd worden. Met dhr. Zanen is de gedeputeerde voorzichtig om nu al met een evaluatie te komen. Een eerste evaluatie zou in 2009 kunnen plaatsvinden. Op het moment dat het echt vorm en dynamiek heeft gekregen, een kleine twee jaar later, verdient het een meer stevige evaluatie. Er is nu een aantal taken die nog tot ontwikkeling gebracht moeten worden. Dat kon in het verleden niet omdat men beperkingen had in de formatie. De subsidieverlening staat nu helemaal op de rol, maar een aantal actievare taken moeten nog verder ingevuld worden. Daar moet de raad ook de kans voor krijgen. Het kan voor een extra impuls zorgen, het zal goed benut moeten worden in de vorm van advies vragen en in te schakelen. In deze fase is het beperkt op een aantal hoofdlijnen gebeurd. Op instellingsniveau zou het heel goed kunnen.

Er is een aantal bijdragen toegekend aan Noorderlicht, Noorderslag, Noorderzon. Het fonds zal nu extra bijdragen leveren en de minister ook. Moet er nu gezegd worden dat het geen

toegevoegde waarde heeft? Naar het Rijk en het Fonds is het geen goed signaal om de bijdragen terug te trekken. De provincie heeft ervoor gekozen die instellingen te steunen. De toegevoegde waarde is dat de provincie van de pieken echte pieken weet te maken. Nu de minister ook een bijdrage heeft geleverd, is het geen goed signaal om het provinciegeld terug te trekken. Dat is niet een lijn die past bij de provincie.

Jungle Warriors. Daarover heeft het College zich ernstig zorgen gemaakt. Zij zijn buiten de boot gevallen bij het Fonds voor de Podiumkunsten. Samen met de stad is gezegd daar geld aan toe te kennen, maar dat besluit ligt bij de Staten. Het is een akkoord binnen het Noordelijk Convenant. In dit geval een afspraak met de stad Groningen. De Staten en de gemeenteraad besluiten daar verder over.

Groverpop. De afstemming met de stad is daarbij van speciaal belang. Daar liggen ook een aantal problemen in de uitvoering en het functioneren. Daar wordt nu kritisch naar gekeken. Daar moet echt verbetering in komen en daar bestaan nu behoorlijke zorgen. Dat zal met de stad besproken worden. Het kan zijn dat de stad daar een andere afweging in maakt. De provincie heeft gesteld dat de problemen van dien aard zijn dat er nu een jaar geprobeerd zal worden te kijken of het goed gaat. De popkoepelfunctie is in algemene zin wel van belang. Die moet goed vervuld worden, het liefst in samenhang met de stad Groningen. Dat is nog in beweging.

Haydn Jeugd Strijkorkest. De gedeputeerde is zich niet bewust van de uitspraak zoals genoemd door dhr. De Vries. Als hij dat verkeerd heeft gezegd, neemt hij dat graag terug. Er is daar de afweging gemaakt om het nu niet structureel te gaan financieren. Dat is in het verleden goed gegaan. Daar kunnen de Staten een andere opvatting over hebben. De afweging is dan: hoe dicht zit het bij de doelstelling van de cultuurnota?

Grand Theatre. Daar heeft men extra stappen kunnen maken. De provincie doet daar een bescheiden bijdrage. Daar ziet men de historisch gegroeide verschillen. Daar heeft de stad veel aan gedaan samen met het Rijk. De provincie heeft niet meer dan twee kleine projecten gefinancierd. Dat is nu omgezet in een budgetsubsidie. Zonder die geschiedenis is de vraag wat de provincie daar nu eigenlijk doet. Dat is een beperkte bijdrage. Zo is er ook 0 bijdrage aan het NNT, terwijl het wel een heel belangrijke theatervoorziening is. Op dat punt blijven er elementen in de geschiedenis aanwijsbaar. De gedeputeerde is blij een extra stap te kunnen zetten. De participatiebanen zijn een punt voor de gemeente. De ambities zijn groter, men heeft nog niet het bedrag dat men zou willen hebben.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) vraagt wat dhr. Gerritsen bedoelt met: participatiebanen zijn een punt van de gemeente.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) antwoordt dat het gaat om de afweging om bepaalde banen toe te kennen of te verlengen. Dat is een gemeentelijke bevoegdheid.

Afstemming met de gemeente. De gedeputeerde zal vragen wat de wethouder heeft bedoeld met zijn opmerking. Een serieuze reactie is dat er veel overleg is met de wethouder, ook ambtelijk is er veel afstemming, dat loopt goed. Er blijven verschillende afwegingen die weer leiden tot verschillende uitkomsten. De uitkomst is hier dat het College zegt dat Pavlov van belang is in het kader van de creatieve stad, terwijl de gemeente stelt dat bijvoorbeeld Pavlov een negatief artistiek advies heeft gekregen waarmee ze van de lijst gehaald worden. Er is alle reden om goed met elkaar op te trekken, niet alleen in het kader van het Noordelijk Convenant. De kracht daarvan is dat de provincie goed heeft samengewerkt met de overheden in Friesland en Drenthe. Daar is ook nog een slag gemaakt naar andere landsdelen. Ook de reguliere zaken worden goed afgestemd. Aan die intentie hoeft niemand te twijfelen. Men kan verwachten dat de gedeputeerde dat overleg intensief blijft voortzetten.

GAVA. Zij hebben uitdrukkelijk belangstelling. Dat draagt bij aan Het Verhaal van Groningen. Daar wordt een bescheiden extra subsidie aan toegekend. Daar zou nog een schep bovenop kunnen. Zij doen erg goed werk dat past in het beleid.

Dhr. **Sangers** (SP) vraagt of het dan van die extra € 100.000 moet komen? De gedeputeerde doet er zelf niet iets bij?

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) antwoordt dat er nu een voorstel ligt, inclusief € 200.000 extra. Daarin is € 5.000 extra beschikbaar voor het GAVA. De Staten kunnen voorstelbaar stellen dat het budget gereserveerd is en daarbij nadrukkelijk naar het GAVA kijken. Dat is de strekking van de opmerking.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) vult aan dat er nog een vraag was over het Forum en over het bedrag van de Kunstraad.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde)

Forum. De discussies met name in de gemeente, er is sprake van een mogelijke bijdrage van eigen provinciale middelen, mogelijk vanuit het compensatiepakket Zuiderzeelijn. Daarnaast speelt de discussie over de exploitatie, dat is ook nadrukkelijk een gemeentelijke discussie. Er is een aantal instellingen, zoals Liga 68 en biblionet, die laatste gaat meer over *backoffice*: het regelen van de bibliotheken, daar zit een zekere relatie. Afgezien daarvan overweegt het College niet om een exploitatiebijdrage te leveren.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) vraagt of het ook niet via die instellingen mogelijk is. Dat die verzocht worden om een bijdrage te leveren aan die exploitatie van het Groninger Forum.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) bedenkt dat het antwoord op Liga 68 nee is, dat is wat onduidelijk, biblionet is een *backoffice*-instelling, daar is het antwoord nee. Het Groninger museum zal een deel van de collectie extra tentoon gaan stellen, maar dat heeft geen gevolgen voor de exploitatie en de taken die het museum moeten doen.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) geeft aan dat de tweede vraag gaat over de Kunstraad en het verschil in bedragen tussen € 418.000 verleende subsidie, in de kunstnota € 378.000 van € 40.000. Waar zit dat in?

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) verduidelijkt dat het bedrag in de cultuurnota € 280.000 is, er is een eenmalige subsidie voor incidentele activiteiten verstrekt, € 66.000. Incidentele middelen voor het verbeterplan is € 42.000. Dat verklaart het verschil.

Dhr. **De Vries** (D66) geeft aan dat er nog een vraag staat over cultuur en ruimte en het beschermd landschapsgebied.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) vindt dat een belangrijk thema. Dat zit ook in het ruimtelijk beleid. Op landelijk niveau is er een regeling in voorbereiding cultuur en ruimte. Daar zal de provincie proberen in te participeren. Is de vraag nu beantwoord?

Dhr. **De Vries** (D66) geeft aan van niet. Het moet toch een plek verdienen in de cultuurnota? Het is een stuk cultuurhistorie.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) meent dat het opgenomen is in het derde programma als één van de vijf prioriteiten.

De **voorzitter** geeft aan dat de secretaris dit bevestigt.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde)

Nieuwe Nederlanders. Dat is aan de orde bij New Attraction, maar ook bij de Jungle Warriors. Misschien moet dat nog apart vermeld worden en aangezet in de tekst van de cultuurnota.

De **voorzitter** stelt voor dat er een tweede termijn gehouden wordt. Een opmerking is dat dit stuk in december besproken zal worden tijdens de Statenvergadering. Alleen die vragen waar men wakker van zal liggen mogen gesteld worden. Daarvoor hebben de sprekers nog de gelegenheid om gebruik te maken van hun twee minuten.

Dhr. **Van Veen** (Noordelijk Scheepvaartmuseum): ik dank de gedeputeerde hartelijk voor de vriendelijke woorden naar dit museum, een warm hart en interesse in de toekomstplannen. Ik moet zeggen dat we met de provincie, de ambtenaren, het bestuur altijd een erg goede verhouding hebben gehad en dat blijft ook zo. Het eerste deel van mijn verhaal daarnet gold ter ondersteuning van wat mw. Broekhuis zei. Ik heb daarmee met u mijn zorgen gedeeld die voor ons museum gelden, maar die ook voor alle andere musea gelden. Dat was een algemeen verhaal, maar wel gemeend. Uiteindelijk word ik betaald door ons eigen museum en zit ik hier ook voor ons eigen museum. Wij gaan enthousiast verder met onze toekomstplannen wat ze ook zullen worden, met projecten, met allerlei acties, evenementen, tentoonstellingen, vaartochten, samenwerkingsverbanden. U bent altijd van harte welkom om daar bij te zijn. Wat mij erg deugd deed, was dat de naam van het museum bij zo velen van u op het lijstje voorkomt van instellingen die het moeilijk hebben en die eventueel meer steun zouden moeten verdienen. Ik ben erg benieuwd naar wat er uiteindelijk uit zal komen. Wij wachten dat rustig af. Dank u wel.

Mw. **Broekhuis** (Museumhuis Groningen): ik wil nog even een paar punten naar voren brengen. Ik spreek hier namens meerdere musea, ook namens meerdere musea die hier inspreken. Dat heb ik ook in mijn verhaal willen vertellen. Er is een algemeen probleem voor musea, niet alleen voor die musea die hier aanwezig zijn of het woord gevoerd hebben. Er is al een vergelijking getrokken met Sinterklaas. Zo'n gevoel krijg je ook een beetje. Er is nog een pot met geld, dat gaan we verdelen. Dat is erg mooi, daar zijn we erg blij mee. Aan de andere kant zou ik u willen vragen om het perspectief te kantelen. U bent bezig met het opzetten van een cultuurnota. Dat is een provinciale wensenlijst van wat je wilt dat er met cultuur gaat gebeuren. Daarvoor gebruikt u de instellingen. Als u het heeft over wat willen wij dat er hier in Groningen gaat gebeuren met cultuur dan bent u de vragende partij en kunt u de instellingen aanwijzen waarvan u vindt dat het belangrijke instellingen zijn. Dat is de prioriteit die u ook moet neerleggen. Dan verandert het perspectief van: er is minder geld dan er aangevraagd wordt, dan is het net alsof u een grote verdeelgroep bent, terwijl ik toch denk dat u met elkaar provinciaal beleid maakt en dat u dan vanuit dat perspectief moet kijken van: wat zijn de voorwaarden om dat beleid te sturen en uit te voeren. Welke organisaties hebben we daarvoor nodig en zijn ze voldoende uitgerust om dat beleid uit te voeren. Ik denk dat dat heel erg van belang is. Het tweede punt dat ik naar voren wil brengen is dat wij als museumgroep, dat hebben we net ook weer met elkaar afgesproken, bezig zijn met de *benchmark* om toch te kijken om zo effectief en efficiënt mogelijk kwaliteitszorg te bieden, maar misschien ook objectieve toetsingscriteria als museumveld zelf aan te geven.

In tweede termijn

Dhr. **Sangers** (SP) kaart als eerste de € 100.000 van de Staten zelf aan, zoals dat ook door de gedeputeerde zelf gelabeld is. Men loopt de kans dat het nu zo is, maar dat het bij een volgend beleidsperiode ongemerkt weer een deel van het totale budget is. Hij stelt voor die ton te blijven aanmerken als de ton van de Staten, ook voor de periode daarna, dus heroverweegbaar na die vier jaar.

Dhr. **Spoelman** (PvdA) vraagt schertsend waarom er geen € 200.000 van te maken.

Dhr. **Sangers** (SP) zou het daar nog graag over hebben.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan dat de hele cultuurnota van de Staten is.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) bevestigt dit. Als die ton over vier jaar heroverweegbaar is, is alles heroverweegbaar of alles te koesteren wat mooi is.

Dhr. **Sangers** (SP) stelt dat sommige metaforen te ver worden doorgevoerd. Over de FCP-gelden. Dat budget is voor de provincie en een deel voor de stad. Betekent dat dat er van dat budget aanvragen die de stad reganderen niet in aanmerking komen omdat zij een eigen budget hebben, of wordt dat *gemacht*?

De basisinfrastructuur. Het nu intrekken van de gelden die de provincie erin stopt, zou niet netjes zijn en een beetje kinderachtig volgens de gedeputeerde. Daarmee trekt hij het wel erg in de relationele sfeer. Het gaat hier over een zakelijke afweging en een verdeling van schaarste. Wat is de extra prestatie die voor het provinciale geld geleverd zou moeten worden. Materieel komt het erop neer dat ook zonder de provinciale bijdrage de betreffende organisaties meer hebben dan ze daarvoor hadden. Wat is dan de toegevoegde waarde van de provinciale bijdrage afgezien van de relationele sfeer? Het rijk heeft een verantwoordelijkheid genomen voor wat betreft de basisinfrastructuur.

De € 100.000 van de Staten. Er zijn verschillende wensenlijstjes te maken. Het moet zo efficiënt mogelijk. Het kan een Poolse landdag worden, het kan ook meer gecoördineerd. Vanuit verschillende fracties is al aangegeven te kijken naar de problematiek van de regionale musea. Dan kunnen er één of twee uitgepikt worden, daar kan ook willekeur ontstaan voor wie het hardst geroepen heeft. Er is een activiteitenbudget aan het Museumhuis toegekend. Eén van de voorwaarden is dat bij de inzet van dat budget een cofinanciering vanuit de musea zelf plaatsvindt. Dat levert problemen op, kan leiden tot het laten schieten van andere dingen. Ter overweging: een deel van die ton te gebruiken voor het budget van het Museumhuis om de cofinancieringsverplichting voor de regionale musea te ontlasten. Daarmee kan het budget in de volle breedte benut worden. Even als gedachtegang.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) geeft aan dat het dan geen cofinanciering meer is.

Dhr. **Sangers** (SP) stelt dat daarmee de eis van cofinanciering kan vervallen. Dat is logisch.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) stelt dat de gedeputeerde wel wat heeft gezegd over de houding ten opzichte van gemeenten en over afstemming daarmee met de stad. Ze vraagt of de gedeputeerde met de ChristenUnie van mening is dat de instellingen zelf daar niet de dupe van mogen worden.

De gedeputeerde is nog niet ingegaan op het voorstel van de ChristenUnie.

Mw. **Stavast** (GroenLinks)

Popkoepel. Groverpop en de afstemming met de stad daarmee wil de gedeputeerde wel bezig, maar er is een aantal problemen in uitvoering en functioneren. Dat betekent dat die nu al bekend zijn. De inzet was: geef onszelf een eerlijke kans om een goed functionerende popkoepel te hebben. Als die problemen nu al bekend zijn, hoeft er geen overgangsjaar komen. Dan zou de vraag moeten zijn aan de stad en de provincie: wat is er nodig om die problemen snel op te lossen. De situatie waaronder zij moeten werken geeft geen kans op een goede popkoepel.

Nieuwe Nederlanders. Er zijn twee voorbeelden van jongerencultuur genoemd. Wat mw. Stavast probeerde te zeggen is dat er bij veel nieuwe Nederlanders een veel grotere onbevangenheid is dan bij veel oudere Nederlanders om zich met zelf kunst maken te bemoeien, dat moet zich niet daartoe beperken.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) dankt ten aanzien van de objectieve criteria voor de opmerking van de gedeputeerde. Een punt blijft dat het CDA graag een raamwerk wil waar over vier jaar mee gewerkt kan worden. Dat moet dan ook opgenomen worden in de nota. Dan bestaat er bij de instellingen ook geen langetermijnverwachting. Daar moet men helder en eerlijk in zijn.

Kunstraad. Er zijn brieven geweest over Groverpop over achttien maanden wachttijd. Stichting Vertellus is langsgelopen met daarbij de vraag van de mogelijkheid om ambtelijk te kijken of er toch incidenteel gebruik van middelen gemaakt kan worden. Daar graag nog een antwoord op. Er is flink geïnvesteerd in de Kunstraad de afgelopen periode. In verhouding een redelijk groot bedrag aan overhead. Ze hebben aan veel doelstellingen niet voldaan, eigenlijk alleen aan het wegzetten van subsidiebedragen. Er is een plan van aanpak besproken. Daar is nog wel vertrouwen in, maar dat

moet wel binnen twee jaar goed geregeld zijn. Als dat niet kan heeft dhr. Krajenbrink minder vertrouwen in die aanpak. Heeft de gedeputeerde er wel vertrouwen in dat het binnen twee jaar goed geregeld is bij de Kunstraad?

Bourtange. Er zijn mooie folders verspreid. Er wordt geroepen dat het een heel belangrijke regio is, maar dat er geen geld komt vanuit toerisme en ook niet vanuit cultuur. Dan zijn het dus loze kreten.

Pavlov. De opmerking na de eerste termijn was dat het artistiek advies over Pavlov van de Kunstraad leidde tot het feit dat de stad Groningen niet meer zou bijdragen. De provincie zal niet artistiek beoordelen. Wat moet dhr. Krajenbrink nu halen uit het feit dat de provincie Pavlov wel zal financieren. Hoe ziet het artistiek advies van de provincie er nu dan uit, hoe is het samengesteld?

Dhr. **De Vries** (D66) geeft aan dat het advies van de Kunstraad staat in het rapport waaruit dhr. De Vries net citeerde. Voor de tweede termijn geldt de vraag hoe het zit met de afstemming tussen beide cultuurnota's van de stad en de provincie. Er is op cultuurgebied veel afstemming, maar in de commissie in september werd nadrukkelijk door alle partijen, ook bevestigd door de wethouder dat de afstemming er eigenlijk niet is geweest. Dat is wat specifiek. De discussie over Groverpop en Pavlov was dan misschien anders verlopen. In de raad zal nog over beide instellingen worden gesproken.

Haydn Jeugdorkest. Zij passen juist structureel goed binnen het cultuurprogramma. Ze zijn bezig om ook buiten Groningen en ook internationaal bezig te gaan, ze doen aan educatie en talentontwikkeling. 15 jaar incidenteel subsidiëren vanuit de provincie is toch structureel. Het antwoord hierop blijft dhr. De Vries bevreemden. Hier zal hij nog over spreken binnen de fractie.

Benchmark. Die wordt heel belangrijk voor het Museumhuis, zeker als deze cultuurnota is vastgesteld. Daar zal men de komende jaren toch over moeten horen. In de stroomversnelling 1 stond dat er zou worden gekeken hoe de borgen en het Klooster op objectieve criteria gesubsidieerd zouden kunnen worden. Daar is niets uitgekomen. Misschien dat het via de *benchmark* wel kan. Verder richt dhr. De Vries zich naar de SP en de bijdrage van het Rijk, dat de provincie dan eventueel minder aan de basisvoorzieningen zou kunnen leveren. Dat kan ook zijn precedentwerking hebben. Geld dat nu bijvoorbeeld door de gemeente Groningen en de provincie wordt gegeven, de een gaat niet meer subsidiëren, betekent dat dat de anderen dat moeten opvangen? Dat soort opvattingen zijn erg gevaarlijk.

Dhr. **Sangers** (SP) geeft aan dat niet te hebben gezegd.

Dhr. **De Vries** (D66) benadrukt dat het wel een precedentwerking kan hebben.

Dhr. **Sangers** (SP) stelt dat het niet zo is dat dat zou moeten, maar dat hij de afweging mist van wat de toegevoegde waarde is die voor het provinciale geld geleverd zou moeten worden.

Dhr. **De Vries** (D66) geeft aan eventuele consequenties en risico's aan te willen geven.

Dhr. **Spoelman** (PvdA) geeft aan het niet met de SP eens te zijn dat als er een bepaald bedrag wordt gegeven aan een bepaalde instelling en er zijn verschillende subsidiënten dat er per subsidiënt achter de komma wordt nagekeken wat hun bijdrage oplevert aan dat festival of die culturele instelling. Die instelling moet cultuur maken. Dat even naar de SP toe.

Fonds Cultuurparticipatie. € 0,79: dat is voor een groot deel flexibel. Als men terugkijkt in de cultuurnota zijn er een aantal dingen al vastgezet ten aanzien van bepaalde activiteiten. Hoe groot is die flexibiliteit?

Noordelijk Convenant. De Staten beslissen of het geld daar naartoe gaat, hebben de noordelijke convenantpartners zelf al beslist?

De Kunstraad. Zij kunnen best over twee jaar laten zien wat de resultaten zijn.

Mw. **Hartman** (VVD) vraagt of de gedeputeerde nog in wil gaan op het knelpunt van het extra geld dat naar het Museumhuis gaat dat eigenlijk bedoeld is voor overkoepelende projecten. Daar hebben musea best moeite mee omdat zij hun eigen broek nog maar net op kunnen houden.

Lijst met aanvragen die niet gehonoreerd zijn. Is het mogelijk die te maken met het waarom daarbij. Dat heeft natuurlijk te maken met de toetsingscriteria die later zullen worden vastgesteld.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) geeft aan dat de ChristenUnie een voorstel heeft gedaan. Zij was vergeten daar op te reageren. Soms komen dingen in de krant die je niet helemaal in eigen hand hebt. De tekst van het voorstel van de stad is: "cultuursubsidie, dan ook gratis voorstelling. In de gemeente krijgen de gezamenlijke cultuurinstellingen smakken subsidie en dan mogen ze ook wel een tegenprestatie geven". GroenLinks maakt daar bezwaar. Er gebeurt al veel van die subsidie. Er is in de provincie geen reden om te zeggen dat sommige mensen daar dan gratis naartoe kunnen. In de stad is het nog wat gekoppeld aan de gedachte dat er kunst in wijken moet, daar kan zij zich nog wat bij voorstellen, maar waarom er hier ineens een onderdeel gratis toegankelijk zou moeten, wie dan en welke, dat is geen goed idee.

De **voorzitter** vraagt of de ChristenUnie met een concreet voorstel hierover komt?

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) geeft aan zelf heel positief te zijn over het idee. Het voegt iets toe voor mensen die misschien niet heel vaak naar culturele voorstellingen gaan. Het brengt kunst wat dichterbij. Het kan eventuele samenwerking bevorderen. Het hoeft helemaal niet een heel groot beslag te leggen op hun tijd. Het voegt ook iets toe als het gaat om het punt van de sociale agenda, betrokkenheid van de samenleving, er zijn voldoende argumenten te verzinnen waarom het hartstikke leuk is om een culturele instelling bijvoorbeeld op kerstavond of wat ook maar...

Dhr. **Sangers** (SP) vraagt of mw. Van der Graaf nu een uitspraak aan de Staten gaat vragen.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) stelt dat zij het heeft ingebracht als voorstel. Daarbij geeft ze de achtergronden van het idee nog even aan. Dat zal in de Statenvergadering nog mooier gedaan worden.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) zal puntsgewijs reageren.

Geld Fonds Cultuurparticipatie. Waar wordt het ingezet? Is dat ook in de stad? Het kan niet helemaal precies afgebakend worden. Er wordt geld gegeven aan de theaterwerkplaats Groningen, die is in de stad, maar functioneert heel nadrukkelijk voor de regionale cultuurplannen, daar draagt de stad ook weer aan bij. Het geld moet ten goede komen aan de provincie, dat is het criterium.

Relationele sfeer. Er worden eigen keuzes gemaakt. In het collegeprogramma hebben deze instellingen voorgelegd. De reden daarvan heeft te maken met de artistieke waarde, maar ook met de uitstraling. Wat voegt het dan nog toe? Ook dat is niet precies af te bakenen. Hiermee kan men wel de eigen plannen goed uitvoeren. Er kan niet precies gezegd worden: met die € 40.000 gebeurt dit en dit project, het is een bijdrage aan het totaal van hun functioneren waardoor zij bovenop de enorme Rijksbijdrage die toegenomen is hun functie nog beter kunnen uitoefenen. Het is erg de moeite waard om daar fors in te investeren.

Cofinanciering. Een voorstel aan de Staten. Die financiering is niet alleen aan die instelling gekoppeld, maar ook aan gemeenten en externen zodat die bijdragen een *matching* ondervinden. Het is de moeite waard om dat in stand te houden. Dat geeft de gedeputeerde mee in de overweging.

Instellingen die de dupe worden. Een eerlijk antwoord is, dat instellingen moeten weten waar zij aan toe zijn. Als er een geldverstrekker zegt niet meer bij te dragen, heeft dat gevolgen.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) begrijpt dat. Daarom gaf zij aan dat het een eigen politieke of beleidsmatige afweging is. Het gaat erom dat er voorkomen moet worden dat het gebruikt wordt in de zin van argumentatie: "de één wil misschien stoppen, als u stopt...". Het voelt niet helemaal goed aan. Het gaat om helderheid.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) wil erop toezien dat er helder gecommuniceerd wordt en dat er geen verstoppertje wordt gespeeld. De lijnen naar de gemeente zullen open gehouden worden. Dhr. De Vries zegt dat de afstemming tussen de cultuurnota's van de stad en de provincie er te weinig was. Het is inderdaad zo dat de teksten niet precies zijn afgestemd. De onderwerpen zijn wel regelmatig met elkaar besproken. Er zit een heel eigen beleidslijn in. Er zijn ook dingen niet afgestemd.

Groverpop. Daar is men druk mee bezig om dat op te lossen. Er is meer aan de hand dan alleen een gebrek aan middelen. Daarom is het College voorzichtig met een toekenning voor vier jaar. Het krijgt nog een jaar de kans met veel bemoeienis van de provincie.

Objectieve criteria. In eerdere pogingen om heel precies te zeggen op basis daarvan gaan we borgen en kloosters subsidiëren, daar hebben we deze afweging en het dan invullen...Er komt geen formaat waarin dat precies kan worden ingevuld. Wat wel kan, is in het verlengde van het uitvoeren van de budgetcontracten, de evaluatie daarvan, de bijdrage die het levert aan de doelstellingen, daar zijn een aantal hoofdlijnen te herkennen en te motiveren en dat zijn de criteria waarop de subsidie is toegekend. Dat is de reactie om het even scherp te krijgen.

De Kunstraad, er moet toch na twee jaar wat duidelijk zijn. Misschien moet het zo zijn dat de Kunstraad in 2009 en 2010 de kans krijgt om het goed functioneren van de grond te krijgen, dan mag er ook resultaat liggen zodat er begin 2011 met een stevige evaluatie begonnen kan worden.

Bourtange, mooie woorden, maar verder niets doen. Er is een toeristisch beleid waarin, een uitstapje naar de andere commissie waarin een mediacampagne is, die wordt nu voorgezet. Er zal opnieuw geld aangevraagd worden. Dat is toegespitst op de G7. Het mooiste is misschien wel Bourtange. Er is ook het project "Natte Horizon" Bourtange zodat de mooie ring van water om de vesting verder hersteld wordt, een groot project waar de provincie fors heeft bijgedragen in de cofinanciering.

Pavlov Medialab. Een artistiek advies naast je neer leggen. Dat speelt ook bij Theater te Water. Daar ligt ook een negatief artistiek advies. Dat volgt de stad overigens ook niet. GS volgen het niet. Het is een club die goed kan bijdragen aan de creatieve stad. Er is geen instelling nodig die artistiek excelleert, maar wel een club die een instrument is om dit beleid uit te voeren. Dat is de keuze die GS maken.

Theater te Water is aangenomen op talentontwikkeling. Daar is het theater erg bedreven in. Dan heeft men het nog niet eens over het element van cultuurbereik.

Voorstel ChristenUnie. Aan de ene kant zit er iets sympathieks in, aan de andere kant lijkt het niet alsof de instellingen voor het geld dat ze krijgen niet zoveel doen en dat men nu even iets moet laten zien. De gedeputeerde wil de instellingen daar ook niet echt mee opzadelen. In het budgetcontract worden ze al afgerekend en bevraagd. Het punt van cultuurbereik, zoveel mogelijk mensen te bereiken, spreekt hem wel aan. Maar over het algemeen zijn het instellingen die goed aan de weg timmeren en zich laten zien.

Flexibiliteit. Dat zit met name in BEPP. Er is een overzicht van waar het wordt weggezet, er zit nog veel flexibiliteit en mogelijkheden in.

Jungle Warriors. De noordelijke convenantpartners hebben dat onderling zo afgesproken.

De gedeputeerde vraagt of mw. Hartman haar vraag nog eens wil stellen.

Mw. **Hartman** (VVD) herhaalt het verzoek om een lijst te maken van aanvragen die niet gehonoreerd zijn met daarbij het waarom.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) meent dat er al een dergelijke lijst is en dat er ook iets naar de commissie is gestuurd over of het aansluit op de doelstellingen. Hij zal het nog even nakijken³.

Museumhuis en de extra gelden.

---

³ Zie bijlage bij het verslag

Mw. **Hartman** (VVD) verduidelijkt dat het erom gaat dat de extra bedragen eigenlijk bedoeld zijn voor overkoepelende zaken waar meerdere musea bij betrokken worden, maar dat ze nauwelijks hun eigen broek kunnen ophouden. Het Scheepvaartmuseum geeft ook aan dat het heel moeilijk is om dan keuzes te maken.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan dat het in het verlengde ligt van het antwoord aan dhr. Sangers. Als men dat allemaal zelf moet gaan ophoesten is het begrijpelijk dat het een probleem is. Het is de bedoeling dat andere fondsen, gemeenten, mogelijkheden door het museum opgezocht worden. Het is bedoeld ter ondersteuning. Het is niet om de instellingen in de problemen te brengen.

De **voorzitter** dankt allen. De voordracht conceptcultuurnota gaat als A-stuk naar de Staten. De aanvullende voordracht kan ook als A-stuk mee, het is een deel van de cultuurnota, een agendapunt met twee voordrachten. De twee brieven van GS...

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) is van mening dat de twee brieven niet naar de Staten hoeven. GS vragen het immers aan het Rijk, daar hoeven de Staten niet over te beslissen.

De **voorzitter** geeft aan dat ze formeel wel via de Staten moeten lopen, daar kunnen ze dan als C-stuk langs. Dan stelt ze voor de andere brieven ter kennisneming aan te nemen.

Mw. **Hartman** (VVD) denkt dat de brieven vastgeniet kunnen worden aan de andere inspraaknotities.

De **voorzitter** vraagt zich af of dat kan.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) geeft aan dat het niet allemaal naar de Staten hoeft, de aanvullende wel, de brieven volgens de voorzitter ook, volgens hemzelf is dat niet zo. De rest is hier besproken, dat is klaar.

De **voorzitter** beaamt dit.

6. Voordracht van GS van 14 oktober 2008, nr. 2008-56.731 betreffende het Commissariaat voor de media inzake eisen mediawet ten opzichte van regionale omroep (nummer 33/2008)

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) geeft aan dat het hem gaat om de twee vacatures in de programmaraad. Dat is het onderdeel dat een democratische controle uitoefent op dat wat Radio TV Noord doet. Met de programmering wil hij zich niet bemoeien, maar de vacatures zijn behoorlijk essentieel. Wanneer worden die opgevuld? Kan het College daar druk op uitoefenen om die zo snel mogelijk op te vullen?

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) kon in de voordracht niet iets terugvinden over een functie als bijvoorbeeld 'rampenzender' van RTV Noord. Hoort dat in deze voordracht thuis of niet?

Mw. **Stavast** (GroenLinks) merkt op dat het wat raar is dat de doorlooptijd zoals in de samenvatting wordt genoemd van 23 april tot november loopt. Het is een vrij simpel verhaal, daar kan het College snel en simpel iets van vinden. Waarom de noodzaak bestond om uitstel aan te vragen over die periode begrijpt zij niet goed. Verder sluit zij zich aan bij de vraag van de PvdA over de vacatures. Er wordt een beknopte toelichting gegeven op hoe het programmabeleidsbepalend orgaan te werk gaat. Zoals het hier staat is het wat raar dat zij elke twee maanden een programma bespreken met de makers. Zij hebben juist de taak dat er een evenwichtig totaalpakket is en niet om onderdelen specifiek leuk te evalueren. Met de verdere voordracht gaat GroenLinks akkoord.

Dhr. **Krajenbrink** (CDA) geeft aan dat de eerste vraag handelt over de bekostiging. Het CDA constateert uit een ander stuk dat de kijkers met name vertrekken vanuit radio en televisie naar

internet. Dat heeft ook financiële gevolgen. Daar is geen enkele reclameactiviteit te vinden. Dat is vanuit de hoek van bekostiging een zorgelijke ontwikkeling. Daar zouden financiële middelen uit gegenereerd moeten worden.

Albert Rodenboog staat namens de kerkelijke genootschappen op geestelijke grondslag, in de bijlage staat namens de kerken in Groningen. Volgens dhr. Krajenbrink zit dhr. Rodenboog niet namens de kerken in Groningen in die programmaraad.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde)

Twee vacatures. Daar zal hij achteraan zitten. Het is van groot belang dat die club compleet is. Daar zal hij RTV Noord op attenderen.

De rampenzender. Die valt niet officieel onder dit stuk.

Uitstel, de reden daarvan. Daarop moet hij het antwoord even schuldig blijven. Voor nu het antwoord dat hier voorligt. De programmaraad moet niet alleen programma's bespreken. De gedeputeerde gaat ervan uit dat het breder is, het totaalpakket beoordeeld. Dat zal hij nog navragen in het komende bestuurlijk overleg.

Internet en reclame. Er is een toenemende vraag naar internet, de suggestie over de reclame zal hij meenemen.

Dhr. Rodenboog zit namens de levensbeschouwelijke organisaties in de programmaraad.

De **voorzitter** concludeert dat dit stuk, omdat het een voordracht is, als B-stuk naar de Staten kan.

7. Voordracht van GS nr. 2008-59.337, FC betreffende de Integrale Bijstelling van de Begroting 2008 (nummer 35/2008)

Mw. **De Winter** (CDA) geeft aan dat haar vraag gaat over de € 1,56 miljoen: het risico dat ingeschat wordt dat nodig zal zijn om de tekorten bij de jeugdzorg aan te vullen. Is het geormerkt geld? Is dat geld dat ingezet wordt voor zorg of kan dat ook gebruikt worden om de tekorten bij BJZ op te vangen.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) geeft aan de vraag doorgegeven te hebben aan diegene die de financiën doet.

Dhr. **Sangers** (SP)

Kaisersystematiek. Het is nu voor 2009 geraamd op een extra inzet van € 1,5 miljoen, met daarbij gesteld dat het een overgangsjaar is, maar dat die mogelijk indicatief zou kunnen zijn voor de uitkomsten van de Kaisersystematiek. Zo heeft hij dat begrepen. Het is nu geboekt voor 2009, waarom is het niet in het meerjarenperspectief meegenomen?

Subsidieregeling voor het vrijwilligerswerk. De afrekening was te laat, na veel gedoe is uiteindelijk de helft toegekend. Nu is weer een dergelijk akkefietje. Er is nu een subsidieregeling bij Jeugd en Gezin waarbij de afrekening niet binnen de termijn is ingediend en er weer een vaststelling 0 dreigt. Is dat symptomatisch voor het functioneren toentertijd of is dit een structureel probleem?

Dhr. **Krajenbrink** (CDA)

€ 100.000 van de Staten. Dat is een bijdrage voor 2009. In de Integrale Bijstelling is er nog geen invulling gegeven om deze structureel te maken. Die integrale vaststelling wordt vastgesteld in dezelfde Statenvergadering wanneer die ton structureel gemaakt wordt door middel van moties. Wordt deze dan in dezelfde Integrale Bijstelling opgenomen?

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde)

€ 1,56 miljoen. Kan die breed ingezet worden? Dit bedrag is geraamd als gevolg van het bestuursakkoord IPO, Ministerie Jeugd en Gezin, dat de provincie mede ondertekend heeft. De financiële consequentie daarvan is € 1,56 miljoen. Dat geld is bestemd voor de extra zorginkoop die nodig is om die wachtlijsten weg te werken en de extra inspanning die het vergt om de doorlooptijden

te verkorten. Daar is dat budget voor bedoeld. Het kan niet bij BJZ bijgesteld worden. Is er substitutie? Als dit bedrag geormerkt wordt, het is ook bestemd voor die extra zorginkoop, er is ook nog een probleem bij BJZ, er zijn ook nog overige provinciale middelen die ingezet worden. Op een gegeven moment kan men zeggen: geld is geld. Dan kan men substitutie plegen. Het is misschien verstandig op het moment dat de zaken rond zijn of onverhoopt niet, maar daar gaat dhr. De Bruijne maar even niet van uit, dat er op dat punt nog wat nadere informatie wordt gegeven. Gekeken naar de begroting 2009 zijn de extra Rijksmiddelen met de extra € 1,56 miljoen die is ingezet, het plafond van wat de hij in 2009 kan besteden. Binnen die bandbreedte moet het gebeuren. Die extra middelen zijn dan bedoeld voor extra zorginkoop.

Kaisersystematiek. Dat is nog steeds een open vraag. In het IPO-bestuursakkoord is uitgerekend wat het kost om te voldoen aan de normen die in het akkoord staan: geen wachtlijsten langer dan negen weken. Het is uitgerekend wat dat kost: elke provincie neemt zijn deel, het Rijk heeft er ook geld bijgedaan. Daarmee is men eind 2009 op een soort basis gekomen van waaruit men verder gaat. In de afspraken die gemaakt zijn tussen IPO en het Rijk is dat de basis voor Kaiser. Ondertussen is begin deze week het eindrapport van het Sociaal Cultureel Planbureau gepubliceerd ten behoeve van de commissie die volgend jaar het advies aan de minister geeft over de omvang van de financiële inzet van het Rijk voor de jeugdzorg. De vraag is of het advies en de conclusies van het ministerie voldoen aan die afspraak, namelijk: als de prestaties 2009 zijn bereikt, is het punt waarop men dan is aanbeland qua omvang van de zorg, van kosten van de jeugdzorg, het vertrekpunt voor Kaiser. De gedeputeerde kan niet zeggen dat het zo zal zijn, omdat hij erg benieuwd is naar de Commissie Hermans die dat moet gaan brengen en de vertaling van dat advies in Rijksmiddelen. Het kan zijn dat het IPO aan de bel trekt en zegt: wacht even, wat er nu aan Rijksmiddelen wordt gevoteerd klopt niet met de afspraak dat eind 2009 het vertrekpunt was voor Kaiser. Het kan ook zijn dat het wel zo is. Iedereen weet dat als het gaat om de Haagse politiek en om geld dat men het eerst moet hebben voordat men er zekerheid over heeft.

Dhr. **Sangers** (SP) wil het nog even aanscherpen. De gedeputeerde zegt dat die aanvullende middelen die de provincies in de overgangsregeling stoppen niet per definitie tot de basis horen van eind 2009?

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) geeft aan dat het niet eenvoudig is. Het Rijk voteert extra geld voor de inhaaloperatie 2009, om te komen op het punt waar men naartoe moet. De provincies doen er ook extra geld in. Dat extra geld plus dat wat er al aan middelen is, is de basis voor 2010, voor Kaiser. Met dat extra geld wordt het punt bereikt waarop er een 0-punt is waarop men de komende jaren verder kan.

Dhr. **Sangers** (SP) stelt dat als dat zo is, hij moet concluderen dat die € 1,5 miljoen meerjarig nu...

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) ...wordt overgenomen door het Rijk in de Kaisernormen. Het Rijksbudget...

Dhr. **Sangers** (SP) geeft aan dat het wel erg impliciet gezegd werd, maar dat het wel een heel essentieel gedeelte is.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) stelt dat de deal tussen IPO en het Rijk is: de minister doet € 130 of € 80 miljoen, de provincie doet € 80 miljoen, - de bedragen even uit het hoofd -, daarmee bereikt men het wegwerken van de wachtlijsten eind 2009, daarna zal dat met de Kaisersystematiek overgenomen worden. De gedeputeerde houdt wel een slag om de arm om te kijken of het echt doorgaat.

Dhr. **Sangers** (SP) geeft aan dat het niet zozeer gaat om voortschrijdend inzicht, maar om heldere informatie.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde)

Bezwaarschrift Jeugd en Gezin over de incidentele subsidie. Is het een trend of dateert het uit het verleden? Dit is een subsidie die uitgegeven had moeten zijn voor een bepaalde einddatum. Dat is niet gebeurd. Vervolgens hebben de rekenmeesters bij het ministerie gezegd: niet uitgegeven, einde oefening, terug. Daarna zijn er buiten de gestelde termijn wel uitgaven gedaan, daar zijn goede dingen mee gedaan. Het College is in bezwaar gegaan. Dat loopt nu. Het ziet er naar uit dat de helft terugkomt. Er zit wel een systeem in bij het departement. Eerst zeggen ze: 0, naarmate verder onderhandeld wordt: de helft. Het lijkt de kredietcrisis wel.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde)

€ 100.000 van de Staten. De hele cultuurnota is van de Staten. Het is nu voor 2009 eenmalig geregeld bij de Integrale Bijstelling. Men wil het voor volgende jaren regelen, periode 2010-2012, dat kan bij de Voorjaarsnota. Dat zal de gedeputeerde nog navragen.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) heeft nog een aanvullende extra opmerking. Hij is één detail in de vraag van dhr. Sangers vergeten te vermelden. Macro gezien is dit het verhaal.

De provincie doet geld in de pot, het Rijk doet geld in de pot, dan komt men op het 0-punt uit, de basis voor Kaiser. Het Rijksbudget. De commissie verdeling, Commissie Hermans maakt op basis van het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau een verdeling over de provincies en de grootstedelijke regio's. Die verdeling sluit als het goed is met het Rijksbudget. Dat wil niet zeggen dat de onderscheidende provincies en grootstedelijke regio's hetzelfde bedrag krijgen. Daar zit dus ook nog een heel belangrijk risico.

De **voorzitter** concludeert dat de integrale bijstelling van de begroting hiermee naar de Staten zal gaan en ook bij BF nog besproken zal worden.

**8. Brief van GS van 28 oktober 2008, nr. 2008-58.374/44/A.7, ABJ betreffende Voortgangsverslag IPO-Jaarplan 2008 deel 2
Brief van de IPO delegatieleider van 20 oktober 2008, nr. 2008-59672, SG betreffende IPO Voortgangsverslag**

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) geeft aan op werkbezoek te zijn geweest bij de Regionaal Historische Archieven. Daar kwam in de discussie naar voren dat het Rijk, als het goed is, de gelden zal overdragen naar de provincies. De provincies gaan de Regionaal Historische Archieven subsidiëren. De directeur had daar wat problemen mee. In het overleg dat zij ook landelijk hebben was het discussiepunt of dat wel zo zou moeten. Wat is de stand van zaken daarin en gaat dat door? Als het doorgaat is de waarschuwing terecht, moet er voldoende geld meekomen.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) geeft aan dat er sprake is van decentralisatie van de historische centra. Dat past ook heel goed in het beleid Het Verhaal van Groningen. Dan zou het zo zijn dat de positie van het Rijk in de gemeenschappelijke regeling overgenomen zou worden door de provincies. Dat is nog niet definitief geregeld. Dat staat in het bestuursakkoord dat met het kabinet is afgesproken. Er speelt nog een onderzoek naar welke zaken, achterstallig onderhoud bijvoorbeeld, nog moeten gebeuren, voordat het op een goede manier kan worden overgedragen. Dat onderzoek is gaande. Daar moet nog een definitieve beoordeling komen.

De **voorzitter** geeft aan dat dit soort stukken van het IPO twee keer per jaar komen. Die worden uit gewoonte als besprekstuk geagendeerd omdat het vorig jaar ook zo ging. Er is toen weinig over gesproken in deze commissie, ook nu is het een vraag uit de actualiteiten. Is de commissie het ermee eens het de volgende keer te agenderen als ingekomen stuk?

Dhr. **Sangers** (SP) benadrukt dat dit in andere commissies ook zo gehanteerd wordt.

De **voorzitter** concludeert dat dit stuk nu als C-stuk naar de Staten kan.

9. Ingekomen stukken (ter kennisneming)

- a. Brief van GS van 30 september 2008, nr. 2008-54.523/40/A.12, CW betreffende Toezending rapportages 2e kwartaal 2008 Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders
- b. Brief van GS van 30 september 2008, nr. 2008-54.512/40/A.13, CW betreffende Overeenkomst Rijk en de provincies rond het budget jeugdzorg 2008-2009 en de daarbij behorende prestatieafspraken.
- c. Brief van GS van 30 september 2008, nr. 2008-54.574/40/A.11, CW betreffende Bestuursakkoord Jeugdzorg 2008-2012.
- d. Brief van GS van 23 september 2008, nr. 2008-50950/39/A.11, CW betreffende Motie inzake uitvoering van de 60 Eigen Kracht-conferenties
- e. Brief van GS van 7 oktober 2008, nr. 2008-43.625/41/A.13, CW betreffende Stichting Regionale Televisie Noord - jaarverslag 2007
- f. Brief van GS van 7 oktober 2008, nr. 2008-54.775/41/A.14, ABJ betreffende Jaarverslag archiefinspecteurs
- g. Brief van GS van 7 oktober 2008, nr. 2008-55.596/41/A.9, CW betreffende Toezegging New Attraction Commissie Bestuur en Financiën (ingekomen stuk cie BF)
- h. Brief van GS van 4 november 2008, nr. 2008-60.960/45/A.16, CW betreffende Stand van zaken Armoedebeleid

Dhr. **Sangers** (SP) heeft een opmerking over brief a: de rapportages en de analyse. Het is nu het tweede kwartaal, er zit geen analyse bij. Is de conclusie dat de analyse bij het eerste en het derde kwartaal komt?

Brief d: de EKC's. Als er geen invulling gegeven kan worden aan die 60, om wat voor reden dan ook, zoals men kon zien in 2007, dat die middelen bij BJZ ten gunste vielen van het resultaat over 2007. Kan dat theoretisch ook nu weer gebeuren dat als het niet gerealiseerd wordt? Of is het gekoppeld aan een prestatie en eventueel een overheveling naar volgend jaar?

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) stelt vast dat er in de eerste vergadering van het nieuwe jaar de halfjaarrapportage komt tot en met het derde kwartaal plus de analyse.

EKC's. Theoretisch wel, praktisch niet. BJZ heeft er een aantal gedaan, anderen ook. Dat is wel uit dat budget gebeurd. In het schema vanochtend zag men dat het uitkwam op nog vijf meer. Die worden aanvullend uit de reserve jeugdhulpverlening gefinancierd.

Mw. **Schraagen** (VVD) over brief h, stand van zaken armoedebeleid, pagina 3: ondersteuning leergeld. Er wordt ruim € 200.000 ter beschikking gesteld om activiteiten voor leerlingen voor na school te subsidiëren. Hoe zit het dan? Wordt het geld door de provincie ter beschikking gesteld? Loopt de financiering via de gemeenten?

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) antwoordt dat de stichtingen leergeld één stichting aangewezen hebben die als administratiekantoor fungeert voor de overige stichtingen. Dat is de directe subsidierelatie. Het bedrag wordt jaarlijks beschikbaar gesteld. Dat betekent dat er elk jaar gemeten wordt en geëvalueerd of dat waar het voor bedoeld is ook is uitgevoerd. Het is een rechtstreekse subsidie en gaat niet via de gemeente. Die hebben er wel weet van, maar de provincie subsidieert rechtstreeks.

De **voorzitter** besluit hiermee de stukken ter kennisgeving aan te nemen.

10. Mededelingen (van de gedeputeerden)

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) stelt vast na de mededelingen van vanochtend geen mededelingen meer te hebben.

Dhr. **Gerritsen** (gedeputeerde) heeft ook geen mededelingen meer

11. Toezeggingenlijst

Toezegging 1

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) geeft aan dat de interne audit is afgewerkt. Die ligt bij de directie. Er is vanuit de directie naar het ambtelijk apparaat een verbeterplan. Daar gaat het College en de commissie niet over. Het gaat voor de commissie om de scheiding van financiële verantwoordelijkheden binnen de afdeling ten opzichte van de inhoudelijke verantwoordelijkheden vanuit de planning en controlecyclus, zodat ongelukken zoals eind vorig jaar in financieel beheer niet meer gebeuren. Dat is gebeurd. In die subsidiecluster, in taak en functiescheiding van wie gaat over de subsidies, wie controleert de voortgang en de bevoorschotting en hoe zit het inhoudelijk. Op dat punt zijn de veranderingen in de loop van dit jaar doorgevoerd. Op die manier heeft hij aan de toezegging voldaan. De interne audit is af, er ligt een verbeterplan, verder gaat de gedeputeerde er niet over en de Staten ook niet. Het ambtelijk apparaat heeft eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Dhr. **Sangers** (SP) vraagt of de gedeputeerde daarmee expliciet zegt dat er een toezegging ligt van het College die het College niet had kunnen doen.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) geeft aan dat de commissie geïnformeerd wil worden over de interne audit. Dat is de toezegging. GS informeert de commissies BF en WCS over de interne audit bij de afdeling welzijn. Die audit is gehouden. Op basis daarvan zijn de kernpunten gerealiseerd. Er is een verbeterplan opgesteld richting de afdeling. Dat plan is een kwestie van de directie en het hoofd van de afdeling. Zelfs GS staan daar buiten.

Dhr. **Sangers** (SP) begrijpt de redenering. Teruggaan naar de situatie van waaruit deze toezegging is ontstaan, eind vorig jaar, jeugdzorg, kwalitatief en kwantitatief functioneren. In die zin hebben de Staten het College gezegd daar een audit op los te laten. Met de vraag daar uitdrukkelijk over geïnformeerd te worden. Wat toen afgesproken is, kan niet even afgedaan worden met de mondelinge mededeling dat de audit gehouden is en dat het verder geïmplementeerd wordt. De afspraak behelst iets meer dan dat.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) snapt wat dhr. Sangers bedoelt. Hij moet even nadenken over wat hij ermee moet. Die vraag neemt hij dan weer mee terug. Het moet helder zijn: er ligt een vraag, er is een toezegging, men is een jaar verder. Het moet op een correcte wijze worden afgerond. Wellicht is er een samenvattende conclusie mogelijk in een brief aan de Staten of in een memo aan de commissies. Het gaat vrij specifiek over functies. Wie de functie kent, kent de persoon. Het kan zijn dat het inhoudelijk binnen de organisatie een eigen route heeft. Dat laat onverlet dat de Staten zich ervan moet kunnen vergewissen dat de afspraken en toezeggingen wel worden uitgevoerd. Daar kan in algemene zin best iets over gezegd worden. Daar zal hij op terugkomen en ook kortsluiten met BF.

Dhr. **Sangers** (SP) vraagt of de gedeputeerde het volgende week in BF kan kortsluiten, daar ligt dezelfde toezegging.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) bevestigt dit.

De **voorzitter** laat de toezegging voor de volgende keer staan.

Toezegging 2

De **voorzitter** geeft aan dat GroenLinks daar uitsluitel over zou geven.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) licht toe dat de voorganger van deze gedeputeerde als reactie op de motie van destijds heeft gezegd dat zij graag overleg wilde met de VGG. De huidige gedeputeerde heeft dat snel gedaan. Die heeft daarvoor de portefeuillehouder huisvesting van de pardonners gekozen. Die heeft als reactie gegeven dat zijn indruk was dat de pardonners daar niet zo'n behoefte aan zouden hebben. Daarmee heeft de gedeputeerde aan de toezegging voldaan. Die kan van de lijst. Dit betekent niet dat GroenLinks vindt dat zij de motie moet intrekken. De vraag of er behoefte aan is bij de pardonners wordt door mensen die daar veel zicht op hebben, de IND en Vluchtelingenwerk Groningen, heel positief beantwoord. Het kan een faseverschil zijn, maar het kan ook de vraagstelling zijn. Zij denken dat de nieuwe pardonners dat heel erg leuk vinden. De oorspronkelijke argumenten van de motie: welkom in onze provincie, jullie kennen de gemeente, die doet veel voor jullie, jullie kennen het Rijk, daar is de wetgeving van afkomstig, maar jullie zijn toekomstige stemmers en zij willen graag dat jullie de provincie leren kennen. Dat is een stuk PR-werk, dat blijft overeind. Het is ook een afsluiting van het Hans Alders beleid, de noodopvang waarmee de provincie de gemeentes die toevallig AZC's hadden veel van deze problematiek kenden als gemeente niet heeft laten zitten. Dat zijn allemaal argumenten waarom het nog steeds een goed idee is. GroenLinks kan zich niet voorstellen, gezien de goede samenwerking tussen de gedeputeerde...

Dhr. **Spelتمان** (PvdA) onderbreekt dat het erom gaat of de toezegging blijft staan. De motie van GroenLinks moet niet opgehangen worden aan de toezeggingenlijst.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) geeft aan nog twee zinnen nodig te hebben. De reactie is dat GroenLinks zich niet kan voorstellen dat als er een aangenomen motie ligt dat de VGG niet zou willen samenwerken voor de uitvoering daarvan. Dat is wat de VGG mw. Stavast nadrukkelijk gezegd heeft. Er is aan de toezegging voldaan, de motie hangt nog.

De **voorzitter** concludeert dat het van de toezeggingenlijst af kan. Daar ging het om. Het punt van mw. Stavast blijft staan.

Toezegging 3

Kan van de lijst af.

Toezegging 4

Kan van de lijst af.

Toezegging 5

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) geeft aan dat die rapportage meer om het lijf heeft dan hij had begrepen. De komende week is er een vergadering met de portefeuillehouders over het VSV-project. De gedeputeerde heeft zich ambtelijk laten vertellen dat het verslag en de cijfers daarover die nu bij de gemeente zijn begin volgend jaar beschikbaar komt. Dan wil hij de toezegging nog corrigeren die hij eerder deed, de halfjaarrapportage die in de eerste commissievergadering zou komen. De vergadering is op 14 januari, de stukken moeten 26 november binnen zijn. Dat zal niet lukken, dat wordt de februarivergadering.

De **voorzitter** stelt vast dat deze blijft staan. Dat wordt begin volgend jaar.

Toezegging 6

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) stelt vast dat de toezegging kan blijven staan: het rapport is niet verschenen.

De **voorzitter** vraagt of het wel gaat verschijnen.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) geeft aan dat het onderdeel is van de beleidsnota Pleegzorg. Die is in bewerking en in bespreking en zal er begin volgend jaar ook zijn. Het is niet een apart rapport.

De **voorzitter** stelt vast dat die blijft staan.

Dhr. **Spoeltman** (PvdA) stelt dat als er toezeggingen gedaan worden in de Staten, zoals over het onderwijsbeleid, dan zouden die toegevoegd moeten worden aan deze. Die gaat naar de commissie en niet naar de Staten.

De **voorzitter** beaamt dit.

12. Mededelingen (van de voorzitter)

De voorzitter heeft geen mededelingen.

13. Vaststelling verslag Statencommissie Welzijn, Cultuur en Sociaal beleid van 8 oktober 2008

Mw. **De Winter** (CDA) verbetert pagina 17 onderaan: bang voor *imagoschade.*, niet macroschade.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) heeft de vorige keer aandacht gevraagd voor de landelijk werkende instellingen. In de bijlage van het verslag is daarop gereageerd. Er wordt afgesloten met de opmerking: "desgewenst zijn de instellingen welkom". De ChristenUnie heeft begrepen dat zij daar graag bij aanwezig zouden willen zijn. Bij deze roept zij de gedeputeerde op om toe te zien op de landelijk werkende stichtingen, de William Schickers Groep, SGJ, het Leger des Heils om te worden uitgenodigd voor het zorgaanbiedersoverleg.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) stelt voor dit even te parkeren. Er ligt op dit moment een concreet voorstel van het ministerie richting het IPO over hoe men omgaat met de plaatsen van deze instellingen. Dat voorstel is nu in bespreking. Dat resultaat zal naar de commissie komen en is er duidelijk met wie er overlegd moet worden.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt wanneer dat komt.

Dhr. **De Bruijne** (gedeputeerde) geeft aan in het verslag van het bestuurlijk overleg van het IPO met de minister te hebben gezien dat het te maken had met 2009. Het is nu in discussie, het plaatsen van de LWI's.

De **voorzitter** stelt hierbij het verslag met wijziging vast.

14. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

15. Sluiting

De **voorzitter** bedankt iedereen hartelijk. Het is een marathonzit geweest vanaf 08.45. De werkgroep die aan de slag zou met de voorbereiding van de rondetafelgesprekken jeugdzorg kan terecht in kamer 43, achter de GS-kamer met mw. De Winter als voorzitter.

De vergadering wordt gesloten om 14.45 uur.

Toezeggingenlijst Commissie Welzijn, Cultuur en Sociaal Beleid
(bijgewerkt t/m de vergadering van 19 november 2008)

	Datum toezegging	Onderwerp	Deadline	Portefeuillehouder
1.	19/12/07 (WCS + BF)	GS informeert de Cies B&F en WCS over de interne audit bij de afdeling Welzijn. Zowel kwaliteit als kwantiteit worden gemeten.	<i>27/08/08: de gedeputeerde geeft aan dat het rapport van Berenschot bij de directie ligt. Als het ambtelijk advies er is, wordt de cie geïnformeerd.</i>	De Bruijne
2.	27/08/08 (p.16 verslag)	Programmabegroting 2009 Onderwijsbeleid 100% sluitende aanpak (p. 145)	<i>De commissie wordt geïnformeerd over de resultaten in Groningen van het afgelopen jaar</i> <i>08/10/2008 Effectrapportage vroegtijdig schoolverlaten is in de maak.</i> <i>19/11/08 termijn: begin volgend jaar</i>	De Bruijne
3.	27/08/08 (p.29 verslag)	Rapport Pleegzorg Allochtone kinderen in Limburg	<i>19/11/08 Het is een onderdeel van de beleidsnota Pleegzorg. Begin volgend jaar komt dit naar de commissie</i>	De Bruijne
4.	05/11/08 (Staten)	Sociale Agenda	<i>Toegezegd is een korte notitie over wat de provincie doet op het gebied van onderwijs en wat de ambities zijn voor de toekomst</i>	De Bruijne
5.	05/11/08 (Staten)	Sociale Agenda	<i>Toegezegd wordt een rapportage over de overgangsregeling Heel de Buurt</i>	De Bruijne
6.	05/11/08 (Staten)	Sociale Agenda	<i>De gedeputeerde komt terug op de criteria voor een gecombineerd krediet van mondiale bewustwording en krediet incidentele activiteiten welzijn.</i>	De Bruijne
7.	19/11/08 (p.13 verslag)	Rapport NRK Cultuurbeleid	<i>De gedeputeerde zegt toe te bekijken hoe zichtbaar kan worden gemaakt hoe de budgetafspraken bijdragen aan de doelstellingen</i>	Gerritsen
8.	19/11/08 (p.29 verslag)	Concept-Cultuurnota	<i>De gedeputeerde zegt toe dat de commissie wordt geïnformeerd over de toetsingscriteria BEPP</i>	Gerritsen
9.	19/11/08 (p.44 verslag)	Rapportages Jeugdzorg	<i>De gedeputeerde zegt toe dat de halfjaarlijkse voortgangsrapportage over de periode tot en met derde kwartaal 2008 in februari in de commissie komt</i>	De Bruijne
10	19/11/08 (p.45 verslag)	Beleidskader Jeugd Landelijk werkende instellingen	<i>Het voorstel van het ministerie richting IPO over het plaatsen van deze instellingen is in bespreking. De commissie ontvangt het resultaat hiervan.</i>	De Bruijne

Bijlage bij het verslag

Antwoord op de vraag van dhr. Sangers, SP, m.b.t.(p.15, verslag).

Tijdens de commissievergadering van 19 november jl. werd de vraag gesteld of het college van GS de passages m.b.t het Groninger Museum deelt. Hierbij spelen twee aspecten een rol. Ten eerste de conclusies van de Rekenkamer ten aanzien van het feit dat "de collectie van het Groninger Museum relevant moet zijn voor de Collectie Groningen". Het college deelt deze conclusie niet aangezien deze formulering niet in de Cultuurnota is opgenomen. In de Cultuurnota staat dat de "historische collectie wordt gezien als onderdeel van de Collectie Groningen". De constatering van de Rekenkamer op dit punt is niet juist.

Daarnaast kan de conclusie van de NRK "...uit onderzoek is gebleken dat het 'Het verhaal van Groningen' (HVVG) geen activiteit is van het Groninger Museum." niet worden getrokken, aangezien wij in de Cultuurnota t.a.v. het Groninger Museum onder Programma 3 tevens verwijzen naar Programma 2 - HVVG. In dit programma zijn passages opgenomen over de verwachte positie en de rol die het Groninger Museum heeft in de infrastructuur van o.a. regionale musea en dat zij de historische collectie ten dienste kan stellen voor musea of voor het vertellen van verhalen. De feitelijke situatie is dat zij dat ook doet. Dat het Groninger Museum op de historische activiteiten niet (inter)nationaal scoort (conclusie NRK) is duidelijk. Dat is ook geen eis die in de cultuurnota en in de budgetafspraken staat opgenomen .,

Als het gaat om verantwoording van de subsidie dan doet het Groninger Museum meer dan voldoende wat van hen verwacht wordt t.a.v. de historische collectie en wat in de Budgetafspraken is opgenomen.

Het Groninger Museum organiseert naast kunst- en vormgevingstentoonstellingen regelmatig tentoonstellingen die de Groninger geschiedenis betreffen en doet andere activiteiten die vallen onder de noemer "presentatie van de historische collectie". Hieronder een overzicht:

Het GM heeft spraakmakende historische tentoonstellingen gemaakt zoals:

"Hel en Hemel" (2001) en

"Professor Van Giffen - Het Geheim van de Wierden" (2006)

Daarnaast vele andere:

"Groninger Adel in Glas en Lood" (2003)

"Adam Camerarius, een Groninger schilder uit de Gouden Eeuw" (2004)

"Portretten van de familie Sichterman" (2005)

"Geloven in Glans, Kerkzilver in Groningen" (2006)

"Groninger Vaandels" (2006)

"Bommen Berend en het Gronings Ontzet" (2007)

Daarnaast ontplooit het Groninger Museum andere activiteiten die de presentaties van de Groninger geschiedenis ondersteunen en mee helpen ontwikkelen, bijvoorbeeld:

- > Het Groninger Museum heeft vele langdurige bruiklenen uitstaan aan de diverse musea in de provincie (18 musea, 5 kerkelijke instellingen, 13 overheidsinstellingen, 4 overige instellingen)

en diverse Groninger scholen). Daarnaast verzorgt zij continu bruiklenen voor tijdelijke tentoonstellingen in de regio. Voor de musea brengt ze geen bruikleenvergoeding in rekening en geen verzekeringskosten.

- > Verder levert het GM een dag in de week aan personele uren van de conservator geschiedenis aan www.hetverhaalvangroningen.nl om daarmee historische informatie (o.a. uit de historische collectie) te ontsluiten. Hij heeft hierbij een zeer cruciale rol m.b.t. de kwaliteit van inhoud van de site.
- > Het GM stelt zich coöperatief op, geeft advies als er vragen zijn (van bijv. regionale musea) m.b.t. geschiedenis, collectiebeleid, inrichten van tentoonstellingen, educatie, pers en marketing en/of werkt samen in diverse activiteiten op dit gebied (via activiteiten van het Groninger Forum, Het Verleden van Groningen etc.)
- > Het GM participeert in de diverse platforms die actief zijn via het Museumhuis Groningen om zo expertise te delen met andere regionale (historische) musea.

Hiermee voldoet zij ruimschoots aan hetgeen binnen de Programma's 2 en 3 in de cultuurnota en de Budgetafspraken geformuleerd staat.

Bijlage bij het verslag

Aanvulling op verslag n.a.v. vraag mevr. Hartman, VVD (p. 37 verslag).

Naar aanleiding van vragen tijdens de commissievergadering van 11 juni jl. is er ter informatie een brief naar de leden van Provinciale Staten gestuurd (dd. 30 juni 2008, nr. 2008-34.271/26/A.16, CW). Hierin bent u geïnformeerd over de achtergrond van de gemaakte keuzes binnen de concept-cultuurnota. Als bijlage was een overzicht van de ingekomen stukken (beleidsplannen en aanvragen voor meerjarige subsidie) toegevoegd. *'Onder ander op basis van evaluaties met het culturele veld heeft het college van GS voorgesteld de opzet van de cultuurnota (periode 2005-2008) voort te zetten in de cultuurnota 2009-2012. Dat betekent dat de drie programmalijnen worden voortgezet. De subsidie voor de goed functionerende instellingen die een structurele subsidie ontvangen wordt gehandhaafd. Het functioneren van instellingen is beoordeeld aan de hand van evaluaties van de met de instelling gemaakte budgetafspraken voor de periode 2005-2008. Daarnaast zijn grote knelpunten binnen het bestaande beleid aangepakt. Dit heeft er toe geleid dat voor Noorderlicht, de Kunstraad en het Museumhuis een verhoogde bijdrage is opgenomen in de concept-cultuurnota. Voor instellingen die geen onderdeel zijn van de cultuurnota 2005-2008 is gekeken of er sprake is van essentiële toevoegingen die rechtvaardigen dat een instelling als structureel gefinancierde instelling in de volgende cultuurnota opgenomen zou moeten worden. Wanneer er sprake is van taken die al door andere instellingen worden vervuld is een nieuwe instelling niet toegevoegd. Op grond van ingediende voorstellen en de toetsing aan de politieke keuzes zien wij geen aanleiding om meer aanvragen voor structurele subsidie te honoreren.'*

Daarnaast is er een inspraaknota waarin een reactie wordt gegeven op de diverse inspraakreacties die wij hebben ontvangen.